1884 TIZENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM. 262. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, SZEPTEMBER 22.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr.
Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS.

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Moritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein es Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict.
Agence Havas (place de la Bourse).

Budapest, szept. 21.

Alig képzelhető, hogy az *egyiptomi kormány* ama legujabb pénzügyi rendelete, mely az államadóssági bizottság működését egy időre felfüggeszti, a menynyiben elrendeli, hogy az államadósság törlesztésére szánt közjövedelmek ezután ne az államadóssági pénztárba, hanem a pénzügyminiszteriumba fizettessenek le s csak október 15-ike után folyjanak ismét az előbb nevezett pénztárba, komoly feltünést ne keltsen mindamaz államokban, melyeknek Egyiptommal kötött szerződései e rendelet által megszegetnek. Ezek közt pedig első sorban áll *Francziaország*, azután *Olaszország* és *Ausztria-Magyarország*. *Anglia* nem számitható a sérelmet szenvedett államok közé, mert bizonyosra vehető, hogy *Nubár* pasa rendelete az angol kormány beleegyezésével bocsáttatott ki — legalább *Northbrook* angol főbiztosnak Kairóba érkezte erre látszik utalni. Aligha csalódnak azok, kik az emlitett rendeletben egyenesen Gladstonenak a többi hatalmak ellen irányzott rendszabályát látják, a mely ellen ezek bizonyára tiltakozni fognak; a *skierniewicei egyezségnek* pedig, ha az csakugyan foglal magában Egyiptomra vonatkozó megállapodást, mihamarabb alkalma lesz részben megvalósulni, habár a három hatalom közül monarchiánk az egyedüli, mely az egyiptomi államadóssági bizottságban képviselve van. Hogy *Francziaország* tiltakozni fog, az több, mint bizonyos, sőt talán az utóbbi időben angol rokonszenvekkel kaczérkodott *Olaszország* sem fogja szó nélkül hagyni érdekeinek e nyilvánvaló károsítását, annyival inkább, mert Londonból *még további lépéseket* is jeleznek ez irányban.

A *Times* ugyanis, az egyiptomi államadósság törlesztésének felfüggesztését, mint *föltétlenül szükséges intézkedést*, védelmezi és ama véleményét nyilvánitja, hogy ez *irányban még tovább is kell menni*, hogy Egyiptom pénzügyei rendbe hozassanak. A *Pall Mall Gazette* pedig az intézkedésben előjelét látja a szelvények tetemes leszállitásának.

A londoni *heti lapok* már sokkal nyiltabban szólnak a kérdésről. A *Statist* ezt irja: Nubár pénzügyi intézkedése *kétségkívül Lord Lorthbrook kezdeményezésére* történt. Ha a khedive önállóan járt volna el, e rendelet megjelenése sajnálatos volna, de Anglia kezdeményezése mellett ez a *rendszabály igazolt*, először, mert a közigazgatási költségek mindenütt a legelőbbvalók; másodszor, mert megszünik a bizonytalanság, mert ezt a lépést már régóta várták; és harmadszor, mert ez az intézkedés Angliát Egyiptom pénzügyi egyensulyának teljes helyreállitására kényszeriti. Az *Economist* az intézkedést igen komoly *finánczialis forradalomnak* nevezi; különösen, ugymond, a végrehajtás módja teszi e lépést igen komolylyá, mert a likvidáczionális törvény lényege sértetett meg, vagy jobban mondva: az a törvény megszüntettetett. A *hatalmak* ezt aligha fogják nyugodtan nézni, hanem felvilágositásokat fognak követelni Angliától, mint a mely ez intézkedésért egyedül felelős. Az Economist szerint is ez az intézkedés *első lépés* Egyiptom pénzügyi ujjászervezése tervének. Jó lenne, teszi hozzá, ha Anglia az egész tervet nyilvánosságra hozná.

Hogy az egyiptomi kormány e pénzügyi intézkedésében csakugyan benne van az angol kormány keze, ezt egyébiránt azok az *utasitások* is látszanak bizonyitani, melyeket Lord *Northbrook* kapott, s melyeket a kabinet is most tett közzé. A közzétett iratokból kitünik, hogy Lord Northbrook főfeladata az *egyiptomi pénzügyi problema megoldására* nézve javaslatot tenni, miként ezt Lord *Granvillenak a khedivéhez* intézett levele a többi közt igy adja elő: «Van szerencsém fenségeddel tudatni, hogy ő felsége arra szemelte ki Northbrook grófot, hogy mint az ő főbiztosa Egyiptomba menjen, s fenségeddel érintkezésbe téve magát, némely fontos ügyet, különösen az *egyiptomi pénzügyek jelenlegi követelményeire* vonatkozólag, melyek megoldásra várnak, megvizsgáljon s azokról nekünk jelentést tegyen.» Nagyon lehetséges tehát, hogy, mint a lapok fentebbi nyilatkozataiból is következtetni lehet, a többször emlitett intézkedés az *első lépés*, melyet az angol királynő egyiptomi főbiztosa javasolt. A *franczia lapok* máris hevesen támadják meg Angliát s a *Journal des Débats* követeli, hogy a franczia kormány *tiltakozzék* és a nemzetközi államadóssági bizottság *perelje be az egyiptomi kormányt*.

A *franczia-khinai* ügyre vonatkozólag legujabban több párisi lap *alaptalannak* jelenti ki az *alkudozások ujrakezdéséről* terjesztett hireket. A *Télégraphe* ellenben ezt jelenti: «Khina hirszerint épen nem igyekszik az alkudozásokat ujrakezdeni. *Ferry*' ki Tonkinggal mihamarabb végezni szeretne, lépéseket tett, hogy Khinát rábirja, hogy szüntesse meg az ellenségeskedéseket. Ferry nem követel többé pénzbeli kárpótlást, hanem azt, hogy Kelong 99 évre zálogul Francziaországnak engedtessék át. Ugyane lapnak egy ujabb hire ugy formulázza a dolgot, hogy az a törekvés, hogy Khinával ujra kezdjék a tárgyalásokat, meghiusult.

A *franczia hadügyminiszter*, mint jelentik, a holnaputáni minisztertanácsban egy *gyarmati hadsereg* fölállitását fogja javasolni, vagyis inkább egy tartalék fölállitását a tengerészeti csapatok számára. E tartaléktest másodszori sorozás által lenne alakitandó, amire évenkint 5½ milliónyi költség kivántatnék. Ha a minisztertanács e javaslatot jóváhagyja, akkor a parlamentet hir szerint október 7-ikére hivják össze e törvényjavaslat tárgyalása végett.

Gordon tábornokról ismét van hir. A *dongolai mudir*, ki a fölkelő sejkek fölött aratott győzelme óta Ambukolban van, azt jelenti ugyanis, hogy 15-én Gordon tábornoktól egy küldött jött hozzá, ki azt beszéli, hogy Gordon tábornok a lázadókkal összeütközött és megverte őket *Halfije* mellett, Khartum és Sendi közt; a lázadók sulyos vesztes-éget szenvedtek; két vezérök is van az elesettek közt. Mikor a küldött eljött, Gordon csapatai akkor foglalták el Halfijét. Egy másik, párisi távirat azonban, melynek provenincziája ismeretlen, azt mondja, hogy *Gordont már hat héttel ezelőtt megölték*, valamint a franczia és osztrák-magyar konzulokat is. Gordon levelei és pénzkérései nem egyebek, mint az arabok hamisitványai.

Budapest, szept. 21.

A közös költségvetés ügyében Budapesten megkezdődő miniszteri tanácskozások első tárgyait a *tengerészeti kiadásszaporitások* fogják képezni. Tudvalevőleg a tengerészet uj főnöke két millió forinttal több költséget kér előirányoztatni. A miniszteri tanácskozás ki fog terjedni továbbá a *Jozefinum* nevü bécsi katona-orvosi akadémia visszaállitására, a melyre a jövő évi költségvetésbe csekélyebb összeget óhajtanak felvenni, ugy, hogy ha a felállitás megszavaztatik e czélra a következő két évben jelentékenyen nagyobb összeg fordittassék. A jövő évi hadügyi költségvetés megállapitásának további fontos kérdése a 13. tüzérezrednek 14. tüzérdandárrá való átalakitása, a mi 300,000 forint költséggel jár. Továbbá növelni fogja a hadügyi budget kiadásait a felszerelések pótlása. A katonai épületek jókarban tartására kilencz évre felvett 300,000 frtnyi összeg ez évben a rendes szükségletek közé fog felvétetni.

A közmunka- és közlekedésügyi miniszter a képviselőház elé mindjárt az ülésszak kezdetével a *Rába és a Rábcza szabályozására* vonatkozó törvényjavaslatot fog terjeszteni, miután a miniszter az összes érdekeltekkel, nevezetesen az általuk adandó járulékokat illetőleg beható tárgyalások után már megállapodásra jutott.

UJDONSÁGOK.

— szept. 21.

— *Személyi hirek.* *Kossuth Lajos* nagy hazánkfiának ma volt nyolczvankettedik születésnapja. Az ország több városában hazafias kegyelettel ünnepelték meg a napot, melyen minden magyar ember lelkéből őszinte jó kivánság kél a számkivetésben élő legnagyobb hazafi bus otthona felé. — *Orczy Béla* br. a király személye körüli miniszter és *Sternek* br. tengernagy a tegnap esti vonattal Bécsből Budapestre érkeztek. — *Brankovics György* szerb püspök tegnap Nagy-Kikindára érkezett. A nagykikindai szerb egyházközség fényes fogadtatásban részesitette. Lovas banderium s hosszu fogatsor várta a vasutnál, hol Trifunácz Mladen egyházközségi elnök üdvözölte a kitünő vendéget. A templom előtt a papság fogadta. Tiszteletére bankettet, s a szerb szinházban diszelőadás trendeztek. — *Bartay* Ede, a nemzeti zenede igazgatója hivatalos ügyben Bécsbe utazott, honnan csak e hó 25-én tér a fővárosba. — *Mária Terézia* főhgnő tegnap délelőtt Reichenauból Bécsbe érkezett s délután négy órakor Magyarországba utazott. — *A görög király* tegnap az angol nagykövetet fogadta Bécsben s este diszebédet adott. — *Prandau* Gusztáv báró, Szlavonország leggazdagabb földbirtokosa, a müvészet és tudomány bőkezü pártfogója halálosan beteg. — *Nopcsa* Elek bárót, a hátszegi r. kath. egyházközség főgondnokává nevezte ki az erdélyi r. kath. püspök. E főgondnoki tisztet hosszu évek során keresztül a nevezett bárónak édesatyja, néhai b. Nopcsa László viselte. — *Dr. Rohling*, a prágai egyetem theologiai tanára és ismert antiszemita agitátor, elhagyni készül Ausztriát; félévi szabadságot kért és kapott, hogy ez idő alatt megfelelő állást szerezzen magának valahol a külföldön.

— **A trónörököspár Romániában.** *Bukarestből* a következőket jelentik tegnapi kelettel: *Rudolf* királyfi és *Stefánia* trónörökösné szerdán vagy csütörtökön érkeznek ide. *Goriar* ezredes már el is ment Predeálba a 7. dorobáncz-ezred egy századával, hogy Károly király vendégeinek megadja a katonai tisztelelet. Az osztrák-magyar gyarmat küldöttsége is ott lesz a trónörököspár üdvözlői közt.

— *A trónörökös Görgényben.* A K. K.-nek irják Görgény-Szentimréről e hó 18-iki kelettel: Ma délután indult innét husz teherszekér a trónörökös számára érkezett málháknak ide szállitására. Holnap érkezik Beck, ő fensége főkomornyikja és Wunderbaldiger főajtónálló s a szolgaszemélyzet egy része; ugyancsak holnap utazik le M.-Vásárhelyre Pausinger főerdőrendező, hogy az ideszállitandó málhák továbbitásánál, valamint a szolgaszemélyzet ideszállitására szükséges kocsik felfogadásánál személyesen jelen legyen és intézkedjék. A szolgaszemélyzet többi része e hó 25-én érkezik. A napokban fogják ideszállitani M.-Vásárhelyről Meszticz Mihály jóhirü butorkereskedőnél a még butorozatlan levő szobák berendezésére megrendelt butorokat. Ez ujonnan berendezett szobákban fognak elhelyeztetni a meghivott s ő fenségével megérkező vendégeknek egy része. Az idei vadászatokon az ő fenségéhez tartozókon kivül 24 vendég fog résztvenni, mig a megelőző években csak kilencz vett részt. E vadászat tehát előreláthatólag sokkal nagyobbszerü lesz, mint az eddigiek voltak.

— **A király egy részvétnyilatkozata.** Miske Imre br. Mosonymegye főispánjának halála alkalmából ő felsége a király is kifejezte részvétét a gyászoló családnál. A részvétirat, mely a felség személye körüli minisztériumtól érkezett a gyászoló özvegyhez, igy hangzik: «Most értesülvén nagyra becsült férje gyászos elhunytáról, én lettem a legfelsőbb helyről megbizva, hogy önnek bárónė és családjának ő cs. k. apost. felség legbensőbb részvétét, emez oly szomoru veszteség miatt nyilvánitsam. Pápay, tanácsos.»

— **Tóth Kálmán** sirját a kerepesi temetőben a bajai emlék-ünnep alkalmából ma felkereste Vasvári Kovács, «a nemzet funeratora» s kegyelet jeléül megkoszorúzta.

— **Jubiláló egyesület.** Az osztrák hirlapirók és irók *Concordia*-egyesülete október 19-dikén üli meg fennállásának negyedszázados ünnepét. Már most készülődnek, hogy az ünnep méltó legyen a müködésében anynyira áldásos egyesülethez.

— **Petőfi-ünnep.** Marosvásárhelyen e hó 28-án délután megy végbe a Görög-féle ház előtt Petőfi emléktáblájának leleplezése. Az ünnepélyességek sorrendje a következő: 1. Indulás a Bem-szobortól a tüzoltó-egylet zenekarával. 2. Szózat, a helyi dalegyletek által előadva. 3. Megnyitó beszéd, tartja Lázár Ádám orsz. képviselő. Az emléktábla leleplezése és megkoszoruzása. 4. Szavalat, Kőpataky Gyula ev. ref. főtanodai osztálytanitó által. («A magyarok istene» Petőfitől.) 5. Ünnepi-beszéd, tartja Lénárt József ev. ref. főtanodai tanár. 6. Szavalat Puskás István r. kath. nagygimn. VI. oszt. tanuló által. («Egy gondolat bánt engemet»). Petőfitől. 7. Himnusz a helyi dalegyletek által. 8. Induló a helyi tüzoltó-egylet zenekarával a Bem-szoborhoz vissza és ennek megkoszoruzása. 9. Társas-vacsora este 8 órakor. — Az emléktábla a marosvásárhelyi főpiaczon fekvő Görög-féle, jelenleg takarékpénztári kétemeletes sarokház erkélye fölébe van állitva. Az emléktábla porosz szürke gránit, hosszu négyszög alakban csiszolva, következő felirattal: «*Petőfi Sándor*, a szabadság dalnoka, Marosvásárhelytt 1849 julius 30-án ezen Görög-féle sarokház főtéri erkélyes termében Egressy Gáborral együtt Görög Károly és neje Ziegler Vilma vendégszerető házigazdák körében megreggelizvén, — innét indult Bem József altábornagy kiséretében a Fehéregyháza (Segesvár) melletti csatába, hol 1849 julius 31-én eltünt.» Ez alatt a középen egy lant, ágyukra, kardokra, nemzeti lobogókra fektetve, babér- és cserfüzérektől környezve. Ez után a következő versszak olvasható:

«Itt még ember volt, innét indult ki nagy utra,
Hogy csillag legyen Ő. Fénye örökre ragyog!
Emelte a kegyelet 1884.»

— **A szerzői jog** nemzetközi védelmére alakult berni értekezlet tegnap véget ért, a nélkül, hogy a legközelebbi értekezlet helyét megállapitották volna. A szövetségi tanács javaslata alapján kidolgozott tervezetet az értekezlet összes tagjai aláirták, elhatározták azonban hogy annak tartalmából semmit sem bocsátanak nyilvánosságra mindaddig, mig az egyes kormányok nem nyilatkoztak az eléjük terjesztett javaslatról. Az egyes küldöttségek most ajánlani fogják kormányaiknak a javaslat elfogadását. Majdnem kétségen kivül áll, hogy ezek el is fogják azt fogadni és csak akkor megy majd végbe a hivatalos diplomácziai aláirás. Az értekezlet tagjai csoportosan lefényképeztették magukat.

— **Az olasz király Nápolyban.** Az olasz lapokban egész sorát találjuk a szeretetreméltó vonásoknak, melyek alkalmasak rá, hogy az olasz királyt ne csak alattvalóival kedveltessék meg. Itt csak két momentumot emlitünk *Umberto* király nápolyi látogatásának idejéből. Az egyik kórházban egészen közel állottak egymáshoz *Depretis* miniszterelnök és *Nicotera* képviselő, a volt belügyminiszter, ki mint a nápolyi községtanács tagja, élénk tevékenységet fejt ki a szenvedők érdekeinek megóvásában. A két államférfiu évek óta politikai és személyes ellensége egymásnak. A király megkérte őket, hogy béküljenek ki e szomoru helyen, szemtől-szembe a halállal, s a két haragos kezet fogott. — Midőn a királyt rábirták végre az elutazásra, a pályaházban e szavakkal fordult Nicoterához: «Elutazom, mert a veszedelem most már igazán enyhül, s igy beváltottam azt az igéretemet, hogy előbb nem megyek innen egy tapodtat sem. Ha nem állott volna be ez a kedvező változás, akkor az urak marasztalásával szemben appelláltam volna megint arra a jogomra, hogy kivegyem részemet a személyes szabadságból.»

— *Az aszódi vonatösszeütközés.* A magyar államvasutak igazgatósága a következő kommünikét teszi közzé ez ügyben: A tegnap esti (szept. 20.) 101. sz. gyorsvonat Aszód állomáson egy váltó helytelen állitása következtében olyan vágányra futott, melyen az 524. sz. tehervonat állott, daczára annak, hogy a gyorsvonat, melynek Aszódon 1 perczny tartózkodása van, a személyzet által kellően fektetve lett, (?) még sem volt az összeütközés elkerülhető, melynek következtében az utasok közül többen ütődést és horzsolást szenvedtek. A legnagyobb sérülés érte *Hajnali* Kálmán losonczi kir. aljegyző urat, ki jobb szemcsontjával a kocsi hamutartójába beleütődvén, a támadt erős daganat gyógykezelése végett a Rókus-kórházat kereste fel, honnan azonban a rendelő orvos kimondása szerint egy pár nap alatt elbocsátható lesz. A vasuti személyzet közül senki sem sérült meg, a tehervonatban több kocsi erősebben megrongáltatott, a gyorsvonat mozdonyán és kocsiján azonban üzletveszélyes sérülések nem észleltetvén, a vonat 20 perczny tartózkodás után öszszes utasaival és saját mozdonyával tovább folytathatta utját és 1 óra 17 percz késéssel érkezett Budapestre. Mindazon hirek, melyek jelen közlésünktől eltérő alakban több fővárosi lap vasárnapi számában megjelentek, nem felelnek meg minden tekintetben a tényállásnak és inkább az első ijedtség hirtelen benyomása alatt támadhattak. Az igazgatóság. A szerencsétlenségről kiadott hivatalos kommünike annyit mond, mint a mennyit lapunk tegnapi számában jeleztünk. Egy *szemtanu*, ki épen a vonaton utazott, beszéli nekünk a következőket: Az összeütközés oly heves volt, hogy az állványokra felrakott uti podgyász mind az utasok fejére hullott, s legtöbb utas e miatt szenvedett zuzódást. Legrosszabbul jártak azok, kik az ablakok mellett ültek. Ezeket a lökődés roppant erővel vágta a kocsi oldalához. Recsegett, ropogott a vonat összes kocsija minden izében, ugy hogy az utasok közt több gyenge idegzetü nő közel volt az ájuláshoz. A mint a vonat megállt, az aszódi állomás forgalmi hivatalnokai s a vasuti kalauzok felnyitották minden kocsiajtót s megvizsgálták az utasokat. A mozgópostakocsiban az összes levelek és csomagok ugy összehányódtak, hogy a postatisztek Budapestig sem voltak képesek rendezni az anyagot. A gyorsvonatot más vágányon inditották ki az állomásról. Aszódig nem volt késése a vonatnak, ezentul nagyon lassan haladt, ugy hogy az utasoknak egy örökkévalóságnak tünt fel az ut Budapestig, a mit e gyorsvonat rendes körülmények közt egy óra alatt tesz meg. A vonat a központi pályaudvarra éjféltájban érkezett meg, mikor már minden vonat elindult. A kik Bécsbe akartak utazni a csatlakozó vonattal, kénytelenek voltak az éjt Budapesten tölteni. — *Hajnali* Kálmán, a ki legsulyosabban sérült meg ez alkalommal, a Rókus-kórházban dr. Navratil osztályán fekszik. Bal szeme félig, jobb szeme pedig egészen be van dagadva. Állapota nem veszélyes; három, négy nap alatt elhagyja a kórházat, de még ezentul is lesz gyógykezelésre szüksége. A vonaton körülbelől *husz utas szenvedett kisebb-nagyobb sérülést*. A mozdonyt az államvasutak gépgyárába szállitották, hol megvizsgálják, a vonat két kocsija pedig a magyar államvasutak józsefvárosi pályaudvarán van. A vasuti szerencsétlenség hire ma nagy izgatottságot szült a fővárosban. Élénk megbeszélés tárgyát képezte mindenütt az, hogy mi lehet oka a folyton ismétlődő baleseteknek. Vasuti ügyekben tekintélyes szakférfiak nyilatkoztak ugy, hogy a *magyar államvasutak forceirozott menetrendjét nem birja meg a mostani személyzet*. Különösen a budapest-hatvani vonalrészen anynyira terhes a menetrend, hogy mellette a személyzet napról napra veszti éberségét, a mi nélkül kielégitő vasuti szolgálatot képzelni sem lehet. A vonatok napról napra szaporodnak, a személyzeti létszám marad a régi. Október hó közepétől a magyar államvasutak igazgatósága Budapestről Bécsbe gyorsvonatot is szándékozik inditani, ha előbb nem gondoskodik kellő személyzetszaporitásról, e vállalkozását határozottan szerencsétlennek kell tartanunk. Van a vasuti baleseteknek még egy más oka is és ez az, hogy a személyzet napról napra kapja a rendeleteket, hogy szolgálati mulasztások előfordultával milyen büntetésben részesül. Az alacsonyabb müveltségi fokon álló személyzet a tömkelegben valósággal eltéved, soha sem a vonatot látja, hanem mindig a büntetés van szemei előtt. Legjobban akar szolgálni, mindent jól akar tenni, de már ideges a remegésig és e rendkivüli kedélyállapotban egymás után követi el a legdurvább szolgálati hibákat. Az igazgatóság sokszor beleesik az elpalástolás menthetlen hibájába. A legkomolyabb jellegü baleseteket abban a szinben akarja feltüntetni, mintha csak valami, a vasuti szolgálatban könnyen megesheto csekély hiba történt volna. A vasuti szolgálat éberséget, katonai fegyelmet követel, ezt kell a magyar államvasutak személyzeténél meghonositani. Ugy látszik elérkezettnek látták az időt, hogy ebben az irányban tegyenek valamit. A közlekedési miniszter, a mint a *Bud. Corr.* értesül az ujabban felmerült balesetek és szerencsétlenségek ügyében szigoru vizsgálatot rendelt el, elejét akarja vágni az eddig divatos elpalástolásnak. — A budapesti kir. *büntetőtörvényszék* a vasuti szerencsétlenség ügyében *vizsgálatot rendelt el* és a vizsgálat vezetésével *Cseke* Kálmán vizsgáló birót bizta meg. Cseke ma délelőtt már többeket kihallgatott a vonat utasai közül, ezenkivül kihallgatta a vonat összes személyzetét, köztük a sulyosan megsebesült vonatvezetőt. Az aszódi váltóőrt és forgalmi hivatalnokot az igazgatóság állásuktól ma felfüggesztette. A vizsgálat különösen a forgalmi hivatalnoára deritett ki terhelő körülményeket. A szolgálati szabályzat értelmében ennek kötelessége lett volna a váltó-állitást nem csak figyelemmel kisérni, hanem utánna nézni annak is, hogy a bejáró vágány váltója hogy áll, mikor a vonat berobog. E kötelességét a forgalmi hivatalnok elmulasztotta, mert a váltót egy régibb kipróbált őr kezelte, kinek éberségében és gondosságában megbizott.

— **A szibériai pestis.** *Odesszából* irják e hónap 18-dikáról: Az utolsó időben minduntalan fölmerült az a hir, hogy Oroszország különböző vidékein szörnyü aratást tart a szibériai pestis; a régi szokáshoz hiven megczáfolták e hirt s megtiltották az orosz lapoknak, hogy csak egy szót is irjanak a veszedelemről, de arról nem gondoskodtak, hogy ne terjedjen tovább a járvány. A baj azonban komoly jelleget öltött, ugy hogy az odesszai *Vesztnik* nem állhatta meg többé, hogy a czenzura engedelmével bulletineket ne közöljön naponkint az Odessza közelében pusztitó járványról. Tegnapi számában azt irta e lap, hogy Dulentecz parasztot, kit Dofinovkában beteggé tett a szibériai pestis, az idevaló kórházba szállitották, hol e szörnyü betegség szymptomái közt halt meg. Két nappal ezelőtt ellátogattak szülei a kórházba, hogy a beteg állapota felől tudakozódjanak; a szolgálattevő orvos ott fogta őket a kórházban, mert már rajtuk is mutatkoztak a pestis jelei. Ruháikat azonnal elégették. A *Vesztnik* mai bulletinje igy hangzik: «A napokban Dalnik külvárosból egy pestises beteget hoztak a kórházba. Arra a kérdésére, hogy hol szerezte a betegséget, előadta, hogy csak nemrég jött a poltavai kormányzóságból s néhány nap óta rosszul érzi magát. E hónap 14-én két pestises beteget szállitottak a kórházba, s 15-dikén meghalt a Dalnikból hozott beteg.» — A dofinovkai parasztnak édesanyja is meghalt. A kormányzóság egészségügyi felügyelője erélyes intézkedéseket követel a járvány ellen.

— **Régészeti leletek.** *Duna-szigetben* a minap érdekes régi kőtáblát és csontvázakat találtak, melyekről Garay Alajos duna-szekcsői plébános a következőket irja: «A sirirat egy részét már kibetüztem, az: Imperatore Caesare Septimio Severo Pio Pertinace s más egyéb kivehető, de még egészen meg nem fejthető; azonban hiszem, a nagy kőtáblák kiemelése után tisztában leszünk vele. Az emlékkő mindenesetre becses lelet. Tudjuk, hogy Septimius Severus, ki másod elődének, Pertinaxnak nevét is felvette, Kr. u. 211-ben febr. 4-ikén halt meg 65 éves korában, miután 17 évig és 8 hóig uralkodott. Hogy a kőtábla nem az övé, kitünik abból, hogy hamvai Rómában temettettek el. Minderről és a nagy számu emberi csontvázakról akkor szólhatok csak, ha a hivatalos vizsgálat megtörténik. — *Szombathelyen* Pohl Emil gyáros a napokban érdekes római régiséget talált. Ez egy csinos dombormivü faragvány, mely római alakot ábrázol; alján e fölirás olvasható: «Augustus Sacerdos Magnus.» Az alak feje le van törve.

— **Körözött herczeg.** A hivatalos *Wiener Zeitung* legujabb számában fölszólitják *Jablonovszky* Károly herczeget, hogy fizesse meg M. szabónak járó

Tóth Kálmán Baján.

Baja városa ma leplezi le az emléktáblát Tóth Kálmán szülőházán. A kegyeletnek ez a tanusitása bizony-bizony akkor sem lenne tulságos, ha Tóth Kálmán kevésbbé diszes helyet foglal vala el nemzeti irodalmunkban. Megérdemelné, hogy emlékét a bajaiak megörökitsék, csupán azért a végtelen szeretetért is, melylyel szülővárosa iránt viseltetett. Lokál-patriotizmusa akkora volt, hogy majdnem komikus lett általa. Baját az országgyülésen nem csak képviselte több izben, de összes irodalmi sikereinél, poetai dicsőségénél többre becsülte azt, hogy földijei bizalmát, szeretetét birja. S ugy is volt a dolog. A bajai polgárság még most is a legnagyobb tisztelettel és szeretettel gondol Tóth Kálmánra, hanem azért az 1878-diki képviselőválasztásnál mégis megbuktatta, s ezzel előidézte a költő betegségében azt a tragikus fordulatot, a mely után már valósággal csak az «elköltözés» volt hátra.

Története van ennek is, mint mindennek a világon. Baján nehányan nem voltak megelégedve a Tóth Kálmán képviselőségével, mert — ugy mondák, — nem támogatja eléggé a «helyi érdekeket». Bajának vasutra van szüksége, azt pedig egy kormánypárti képviselő sokkal könnyebben eszközölheti ki, mint egy ellenzéki, ez volt az első fogás, melylyel Tóth Kálmán buktatása megkezdődött. A «helyi érdekek» uj pártjának ügynökei azután sorra járták a polgárakot, s a Tóth Kálmán egészségi hanyatlásának nagyon is kiszinezett leirásával riasztgatták el oldala mellől a választókat. Ezt az aknamunkát szép siker követte, ugy, hogy midőn Tóth Kálmán 1878 nyarán lement beszámoló beszédét megtartani, megválasztatása már legalább is kétséges volt. A hajónál hiven maradt pártfelei várták rá. Ezek egyike félrehivta s igy szólt hozzá:

— A dolgok rosszul állnak; hoztál-e pénzt?

— Pénzt? Minek? kérdé megütődve a költő.

— Mert megválasztatásod másképp lehetetlen, — volt a mindenesetre kiméletlen, de a legjobb indulatból eredt válasz.

Tóth Kálmán láthatólag megrendült. Arra, hogy az általa annyira szeretett bajaiaktól pénzen kelljen bizalmat vásárolnia, nem volt elkészülve. Kis is jelentette rögtön, hogy ily körülmények közt a jelöltségtől visszalép. Másnap, a nélkül, hogy beszédét megtartotta volna, visszautazott Budapestre, lélekben és testben teljesen megtörve. Ekkor érte az a katasztrófa, melyet az «Egyetértés» szombati tárczájá leirt.

Hogy pedig nem hiába rémitgették Tóth Kálmánt, megmutatták a következések. A később ellenzéki programmal föllépteteti Gál Péter, szintén igen becsült és szeretett férfiu, nagy kisebbségben maradt a választásnál, s győzött a kormánypárt, melynek volt helyi érdeke és volt pénze.

És azok, a kik a legfőbb tényezők voltak Tóth Kálmán megbuktatásában s időelőtti szomoru végében, ma azok a fő rendezői az ő emléke ünneplésének. Kinek lehetne ez ellen kifogása? Jól van az igy nagyon, s legyen a bajai ünnep nemcsak a dicsőség kultuszának, hanem a kiengesztelésnek ünnepe is.

*

Az *a ház*, melyen emléktábla hirdeti, hogy a költő ott született, szerény földszintes épület. Afféle ósdi kuria, jó vastag, századokra szóló falakkal, emeletes tetővel és szük fronttal, melyből mindössze 4—5 ablak néz az utczára. Annál tágasabb, kényelmesebb belül s a parknyi kerttel, mely körülveszi, valóságos kis paradicsom. Ma Perczel Mór tábornok fiának, ifj. Perczel Miklósnak a tulajdona. A ház ugyan, mint már emlitők, semmivel sem árulja el, hogy ujabb időbeli épitmény, de azért kérdéses, mennyi és mi benne a régi épületből, a hol Tóth Kálman született. Mert ez az épület 1840-ben, a nagy tüz alkalmával, mikor Baja nagy része a lángok martaléka lett, szintén leégett. A költő családja csak ügygyel-bajjal tudott az égő városból menekülni, ki a szőlők közé, a hol addig az ideig, mig a tüz teljesen elhamvadt, a hogy tudták, meghuzták magukat. Később az urasági kastélyba, a mostani városházába költöztek, (a költő atyja: Tóth György, uradalmi számtartó volt), mig végre állandó lakásra saját házukba mentek át, mely a belvárosban egy szük kis utczáhan fekszik. Ezt az utczát ujabban Tóth Kálmán-utczának nevezték el. A szerény épület, melyben a költő gyermekéveit töltötte, ma az iparegyesület helyiségeül s részben egy vendéglő tartozékául szolgál.

Sokáig ezt az épületet tartották Tóth Kálmán szülőházának. Midőn azonban az emléktábla ügye szőnyegre került, kihallgatták ez iránt a költőnek Baján élő testvérnénjét, Szücs Józsefné szül. Tóth Etelt. Az ő vallomása nyomán volt megállapitható, hogy a zöldfa-utczai Perczel-féle ház az igazi szülőház, s annak van joga arra a dicsőségre, hogy az emléktábla rá illesztessék. Igy a Tóth Kálmán-utczai ház jelentősége egy részét elvesztette, de ezért mindenesetre érdemes arra, hogy az is megjelöltessék az utókor számára. Mert bár a költő nem született is benne, ott töltötte gyermekéveit, ott serdült föl, ott fejlődött azzá, a mi lett: nemzetének és városának büszkesége s dicsősége.

*

A Tóth Kálmán-utczától nem messze kell mennünk, hogy eljussunk a városház-térre. A költő sok szép órájának volt ez a tér szinhelye. Valahányszor mint képviselő meglátogatta szülővárosát, itt tartotta beszédeit az érette rajongó közönségnek, ide hozták neki a fáklyászenéket, s itt győződhetett meg legjobban, hogy az ő kedves városa egyre épül, szépül, s azon az uton van, hogy külső disz tekintetében is helyet foghasson a modern városok sorában.

Nagy négyszögü tér ez, melynek egyik oldalát a Sugoviczának korzóvá alakitott partja, ezzel átellenes oldalát az impozáns városháza foglalja el, mig kétfelől diszes, emeletes házak rekesztik be. Az eddigi propozicziók szerint — melyeket kár volna megváltoztatni — itt fog állani a költő szobra. Csak az a kérdés, hogy mikor? Mert a szoborra nagyon kevés pénz jött még eddig össze. A szobor-alap ma még alig van 9000 forint; ennyiből pedig a legjobb akarat s a legnagyobb takarékosság mellett sem lehet olyan szobrot emelni, mely méltó legyen mind a költőhöz, mind Baja városához.

Csodálatos az a közömbösség, melylyel a nagy közönség Tóth Kálmán szobra iránt viseltetik. Hisz alig volt Magyarországon költő, ki akkora népszerüségnek örvendett volna, mint éppen Tóth Kálmán. Még Arany János hatása sem volt oly általános, mint az övé, s mégis mily kevés az áldozatkészség akker, midőn emléke megörökitéséről van szó. Talán a fővárosi sajtó mulasztásának lehet ezt felróni. Szokva vagyunk ahhoz, hogy csak azt méltatjuk teljes jelentősége szerint, a mi a fővárosban történik. Tóth Kálmánnak Baja akar szobrot emelni, hja, az már provinczia, arról csak egyszerüen tudomást veszünk, de koránt sem csapunk vele tulságos lármát. Pedig mai nap a reklam szükséges még oly általános érdekü, még oly kegyeletes szándékok sikerre jutásához is. S mert ez hiányzott, talán ez az oka, hogy Tóth Kálmán szobrára eddig mindössze 9000 forint gyült össze, annak jó része is magában Baja városában.

*

De a mi késik, nem mulik. Előbb-utóbb még is csak meglesz a szobor s hirdetni fogja Baja dicsőségét. A költő ugyan nem arról álmodozott, hogy hideg vasba öntött alakja fog parádézni a városháztéren. Félig álom, félig terv volt nála, élte utolsó tnapjaira Baján huzódni meg, a széles levelü platánokkal és illatos hársakkal beültetett Szent Antal-utcza valamelyik csöndes házában; ott élni, mint atyja élt, filozóf nyugalomban, megosztva az időt bibliája és gyümölcsös kertje közt; s ha majdan elkövetkezik az idő, oda térni pihenésre a Szent-Rókus temetőjébe, — az egymásba boruló ákáczok alá. Valóságos gyermekes örömmel szőtte ezt az álmát, mely ép ugy elfoszlott, mint minden álom. A hogy 1878 amaz emlékezetes nyári napján bucsut vett Bajától, nem is tért oda vissza soha többé. Csak ha szárnyaszegett elméje egy-egy pillanatra megvilágosult, mutatta egy-egy töredezett szóval vagy jellel, hogy a szeretett városról gondolkozik; révedező szelleme bizonyosan ott járt a szent-antal-utczai platánok között.

Temetőhelye nem a szülőföld lett, de emlékének ott kell élnie legelevenebben. Az a város, mely anynyi dicsőséggel adós Tóth Kálmánnak, bizonynyal érzi is ezt a tartozását, s annak első részletét törleszti, midőn szülőházát emléktáblával jelöli meg.

Inczédi László.

316 frt 35 krajczárnyi váltóadósságát. — A nemes herczeg hollétét nem tudják, fiatal kora daczára nagyon zajos multja van. Szülői papnak szánták, de csinyjei miatt kizárták a gyermek-szeminariumból s utóbb a korneuburgi aranykeret-gyárba került inasnak. Ott aztán lopás miatt három havi fogságra itélték. Rokonai egészen elfordultak tőle.

— **Hatvan szabó vád alatt.** *Reichenbergből* a következőket irják a prágai *Bohemiának:* Az idevaló szabók betegsegitő és temetkező egyesületének közgyülésén a cseh többség a cseh nyelvet fogadta el hivatalos nyelvül s elrendelte, hogy a nyugtákat csupán csak ezen a nyelven állitsák ki. A választásoknál, melyek szintén a csehek győzelmével végződtek, 96 cseh szavazó állott 73 német ellenében. Minthogy a német szabók megfogadták egymás közt, hogy elbocsátják mindama legényeiket, kik nem a német hivatalos nyelvet követelik, a reichenbergi ügyészség a segitő egyesület bizottságának följelentésére vizsgálat alá helyezte az egyesületi jog megszegése miatt az összes német szabókat. A vádlottak száma hatvanra rug.

— **Öngyilkosság.** Kedden este Székesfehérváron egy tisztességesen öltözött 21—25 éves fiatal ember jelent meg a «fehér bárány» szállóban s szobát nyittatott. Kérésére az 5. sz. szobát bocsátották rendelkezésére. Éjfél után ugy 2 óra tájt lövést hallottak eldördülni a szobában; kifeszitették a szállóbeliek az ajtót s átlőtt homlokkal, holtan találták az ágyban az idegent, kezében tartva az egészen uj hatlövetü revolvert, melylyel a tettet elkövette. Bambeck Henrik rendőrhadnagy azonnal megjelent a helyszinen s az öngyilkosnál talált iratokból megállapitotta, hogy az Preizler Antal Domokos, csehországi, reichenaui illetőségü festő. Órát, lánczot, 3 frt készpénzt s több aprólékos tárgyat találtak nála. Holttestét a városi kórházba szállitották s egyidejüleg sürgöny utján értesitették az esetről a reichenaui hatóságot, mely azonban még nem válaszolt az értesitésre.

— *Tüzesetek. Stináczon* (Vasmegye) e hó 15-én hajnali harmadfél órakor nagy tüzvész támadt, mely oly fékvesztett gyorsasággal terjedt tova, hogy rövid idő alatt 24 lakóház és gazdasági épület s az idei termés legnagyobb része porrá égett. Az oltás annál nehezebb volt, minthogy a többnyire szalmával födött házakkal szemben mindenki inkább csak a saját vagyonának megmentésével törődött. Ehhez járult még az is, hogy a vizhiány mindinkább érezhetőbbé vált, minek következtében a vész szinhelyén megjelent vidékbeli tüzoltók csak a legnagyobb erőfeszitéssel fojthatták el a tüzet, megmentve ez által a falut a végelpusztulástól. Oltás közben egy ember életveszélyesen, egy pedig könnyen sérült meg. A kár 40,000 frtra tehető. A jegyzőlak, valamint a postaház is a lángok martaléka lettek. — *Kolozsvárott* e hó 19-én éjjel a Hidelvén tüz támadt s Baga János polgár csürje és istállója égett le, az összes takarmánynyal. Az istállóban egy ló benrekedett ugy, hogy később le kellett bunkózni, a szarvasmarhákat, borjukat szerencsére sikerült korán kiereszteni az istállóból. A kár meghaladja az 1000 frtot.

— **Uj földalatti vasut Londonban.** Az uj földalatti vasutat, mely London keleti részét a Cityvel összeköti s ott a Mansion-House-állomásnál a földalatti körvasuthoz csatlakozik, e hónap 17-én adták át a közforgalomnak. Az uj vonalnak hat állomása van s a hosszasága 1200 yard. Az épités költségei 1.043,000 font sterlingre rugnak.

— **Az elfogott svájczi anarchistákról.** A *Thurg. Ztg.*-nak irják, hogy a zürichi rendőrség, mely régebb idő óta éber figyelemmel kiséri az anarchistákat, ép abban a pillanatban fogta el *Neve* (Stevens) munkást, Most után a legkiválóbb és legveszedelmesebb anarchistát, midőn el akart utazni. A szintén elfogott Stellmacherné rendes szállásadója volt a forradalmároknak, kik őt anyagilag támogatták. Lakása egyuttal kiadóhivatala volt a *Freiheit*-nak, meg a többi forradalmi ujságoknak és röpiratnak. Neve fölszólitotta elfogatásakor a nála volt elvtársakat, hirdessék mindenfelé, hogy ő a rendőrség dühének áldozata lett. A rendőrség azonban hamar végzett az elvtársakkal; letartóztatta ezeket is, de néhányukat nemsokára szabadon eresztették. A házkutatás eredményeiről nem sok adat került nyilvánosságra, de ugylátszik mégis, hogy jó fogást tett a rendőrség. Hir szerint ráakadtak az anarchisták teljes lajstromára is. Másfelől megczáfolják e hirt s azt állitják, hogy a *Freiheit* példányain kivül alig találtak kompromittáló, vagy terhelő dolgot. Az elfogott Kaufmann fontos okmányait egy tárczába rejtette, melyet azonban nem hordozott magával; ezt a tárczát nem is lelte meg a rendőrség s azóta már kézrekeritették a fogoly elvtársait. Az anarchisták levéltárát és pénzeit asszonyok őrzik, kiket hasztalan keres a rendőrség. S a levéltár soha sincs egy helyen, hanem mindig több asszony közt van szétosztva. Kaufmannt, Nevet és Stellmachernét a fenyitő biróság elé állitják lázadásra való fölhivás miatt, a büntető törvénykönyv 79. szakasza alapján. Nem szenved kétséget, hogy mindhármukat ki fogják utasitani.

— **Pénzgyártó banda Szegeden.** Szenzácziós bünesettel foglalkozik a szegedi rendőrség napok óta. Följelentés alapján egy pénz-gyártó bandának jutott a nyomába s a titokban megindított nyomozásnak már annyi eredménye van, hogy a fötettes kézrekerült. A vizsgálat s a további nyomozás a legnagyobb erélylyel folyik. A hamis pénzt készitő banda Szeged területén tanyázik, a fötettest, egy hirhedt banko-készitőt, ki e bünéert már 11 évi fegyházat szenvedett, saját fészkén fogta el a nyomozással megbizott Virágh rendőrbiztos. A hirhedt ember a külterületen, Csongölén lakott, hol mint magántanitó szerepelt. Neve: Kalmán Gergely. Lakásán bünös mesterségére bizonyitó gépeket találtak mindenféle rajzoló és festő eszközökkel. Leginkább bizonyitó bünjel gyanánt szerepel egy nagy rud viaszkos selyem-papiros, mely a papiros pénz anyagához hasonló minőségü. Ecsetek, finom rajztollak, fekete, kék és piros festékek nagyobb készletben találtattak a gépek mellé csomagolva. De a mi leginkább megerősiti a fölmerült vádakat, az a kézrekerült fötettes multja. Kálmán Gergelyt, a volt szentesi «tanitót», egész Csongrádmegyében ismerik. Gyermekkorától kezdve nagy furó-faragó, rajzoló, gépeket föltaláló zseni volt. A vizsgálat fogja kideriteni: mióta tartozkodott a szegedi határban. A fegyházból kiszabadulva, mint utazó-nyomdász kóborolt az országban egy 'amerikai Boston-féle kézi sajtóval. Ez volt a czég, mely alatt működött. A nyomtatványokból, melylyel kézi nyomdáját ajálta, számos példányt találtak lakásán. Egy ilyen nyomtatványnak a következő rejtélyes tartalma van: «Isten nevében kezdem el! Jelszóm alatt, vagyok szerencsés szives tudomására hozni t. uraságodnak, hogy gyermekeim nevelése s a nyomdászatban leendő képeztetése végett egy amerikai Boston-féle gyorssajtót hozattam, remélve ezen eszköz által jövőjüket s a jelenben pedig kenyerüket biztositani. Nevezett kézi gyorssajtó czélszerü mindenféle kisebb nyomtatványok elkészitésére. Miért is a legbensőbb pártfogolatásért esd e tekintetben Vigh Károly 14 és Vigh Erzsébet 12 éves gyermekei nevében nevelő atyjok Kálmán Gergely magántanitó Puszta-Csengelén. E czég alatt viselt dolgait lesz hivatva a vizsgálat és a további nyomozás kideriteni s az eredmény annak idején egész részletességgel közölni fogjuk.

— **Összehasonlitó statisztika,** az augusztus 31-étől szeptember 6-áig terjedő hétről. Budapesten született 287, meghalt 193 egyén. Debreczenben szül. 49, meghalt 38, Pozsonyban szül. 30, megh. 23, Kecskeméten szül. 37, megh. 37, Arad szül. 26, megh. 14, Temesvárott szül. 35, megh. 20. Nagyváradon szül. 29, meghalt 16, Brassóban szül. (julius hóban) 79, meghalt —, Kassán szül. 20, meghalt 33, Székesfehérvárott szül, 19, megh. 14.

Rövid hirek. *A győri* vasuti pályaudvarban e hó 19-én két mozdony összeütközött, melyek közül az egyik darabokra tört. — *A mezőberényi* uj zsidó templomot a mult szerdán avatták fel. Ünnepi szónoklatot magyar nyelven dr. Kohut Sándor nagyváradi főrabbi tartott, kinek tiszteletére lakomát rendeztek. — *Szolnokon* e hó 18-án Beniczky főispán huszárja azért, mert ittas állapota miatt gazdája megdorgálta, főbelőtte magát. — *Koronczón* e hó 19 én Pammer Ferencz győri illetőségü egyén agyonlőtte magát. — *Aradon* tegnap nagy részvét mellett temették el az öngyilkossá lett Faludy Sándor hadnagyot. Menyasszonya, ki miatt az öngyilkosságot elkövette, a szomoru eset hirére veszélyesen megbetegedett. — *Aradon* Kréger Antalné 16 hónapos lánykájára egy sulyos teknő ráborult, s agyonütötte a gyermeket. — *A székesfehérvári* kir. ügyészség e hó 19-én szállilittatta az illetékes birósághoz, a szegszárdi kir. törvényszékhez Tóth Ferencz futóbetyárt, kit Nemes József nagy-hörcsöki kasznár meglőtt, s a kit ennek következtében sikerült elfogni. — *Nagyfödémesen* önkénytes tüzoltó-egylet alakult. Elnöknek Dubovszky Józsefet, alelnöknek Pollák Lipótot választották. — *Kecskeméten* hamis tiz forintosok vannak forgalomban; a rendőrség már több példányt elkobozott, s megindította a hamisitó kiléte iránt a nyomozást.

= **A zsidótemplom ellen való bombamerénylet.** Lapunk mai számában közöltük annak a fővárosban szenzácziót keltett eseménynek a hirét, hogy a dohány-utczai zsidótemplom udvarának rácsos kapuján papir csomagba rejtett bombát talált egy rendőr. Ezt a bombát nagy óvatossággal a rendőrséghez vitték, innét pedig szakértői vizsgálat végett a katonai müszaki osztályhoz származtatták. Ezzel a nagy fontoskodással sikerült egész komoly alakot adni a szenzácziós hirnek. Minthogy a déli órákig a vizsgálat eredményéről nem jött értesités, egy rendőrtisztviselő elment a katonasághoz s tudakozódásainak eredményéről déli egy órakor jelentést tett Pekáry rendőrtanácsosnak. E szerint az egész bombamerénylet nem egyéb idétlen tréfánál. A katonai hatóság ugyanis óvatosan megvizsgálta a bombát s ez alkalommal kitünt, hogy az *egy egyszerü vasgömb, melybe egy üvegcső és sodrony primitiv módon volt viaszszal beillesztve. A vasgömb* maga pedig *egészen üres volt.* A rendőrség ez értelemben megtette jelentését a belügyminiszteriumnak.

= **Bérkocsikra vonatkozó rendőri intézkedés.** A főváros törvényhatósága által a bérkocsi-üzletnek gyakorlása iránt hozott szabályrendelet értelmében a fővárosi rendőrség tartozik évenkint október hó elején az összes forgalomban levő bérkocsikat, lovakat és lószerszámokat vizsgálat alá venni. E rendelkezésből kifolyólag a főkapitányság felszólitja az összes budapesti bérkocsi-tulajdonosokat, hogy járműveiket a szabályrendeletben leirt követelményeknek megfelelő állapotba helyezve, azok megvizsgálása végett f. évi október 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 13 és 14-én a külső stáczió-utcza 18. számu ház előtt, és október hó 4-én és 11-én a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság budai indóházánál mindenkor déli 12 órakor kocsijaikkal személyesen jelenjenek meg, mert az ez idő alatt meg nem vizsgált, vagy a követelményeknek meg nem felelőnek talált járművek a közlekedéstől eltiltatnak, s e mellett számaikkal a vasuti indóházaknál teljesitendő fuvarozásra nem bocsáttatnak.

= **Pisztolypárbaj** ment végbe ma délelőtt Czinkota mellett Szabó Lajos fővárosi ügyvéd és Kammermayer Károly fővárosi borkereskedő közt. Három golyóváltás volt feltételül megállapitva, husz lépésnyi távolságból. A második lövésnél K. K. czombján megsérült. A párbajnak, hir szerint, folytatása is lesz. A párbajnál segédekként szerepeltek, a Szabó Lajos részéről Csatáry Frigyes és Bartos József; a Kammermayer részéről Pongrácz Sándor és Kiss Kornél.

= **Tüz Rákosfalván.** A városháza tornyáról ma este hat óra tájban tüzet jeleztek Rákosfaláról. A józsefvárosi és terézvárosi tüzőrség rögtön kivonult a jelzett helyre, hol egy nyaraló és istálló állott lángban. A tüzoltók rövid idő alatt eloltották az égő épületet s nyolcz óra tájban visszatértek a fővárosba.

= **Eltünt.** Donner Mihály volt budapesti vasárus, utóbb ujpesti lakos, mintegy két hét előtt lakásáról szó nélkül eltávozott s azóta nem tért vissza. Az illető 51 éves, középtermetü s feje kissé kopasz.

= **A nyomor a templom küszöbén.** Tegnapelőtt éjjel egy rendőr a dohány-utczai izraelita imaház kapuján belül a küszöbön egy szegényesen öltözött nőt talált alva s bevitte a kapitányságra. A nő itt előadta, hogy neve Fuvil Mária, siklósi születésü, 70 éves, sem lakása, sem semminemü keresete nincsen, koldulásból él s az éjjeleket a templom küszöbén szokta tölteni. A rendőrség felhivta az elöljáróságot a nő gondozása iránt.

= **Elfogott kuruzslók.** Knirsch Zsófia 22 éves sternbergi születésü hajadon cseléd pár év óta viszonyt folytatott egy fiatal emberrel s a viszonynak komoly következménye lett. Minthogy azonban a viszony nem volt komoly, sőt csakhamar szakitásra került köztük a dolog, a leány szégyenét eltitkolando, Piatka Krisztina szülésznőhöz fordult, hogy segitsen rajta. Ez elvitte bizonyos Spingl Katalin nevü kuruzsoló nőhöz, a ki 30 frtért megigérte, hogy segit a baján. A leány elfogadta az ajánlatot s alá vetette magát a kurának, mely sikeresen végződött. A leány szállásadónője azonban észrevette a leány hirtelen megváltozását s jelentést tett a rendőrségnél, mely ugy a leányt, mint a szülésznőt és kuruzsolót letartóztatta s ellenök a vizsgálatot magzatelhajtás büntényé miatt megindította.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A magy. kir. operaházban** — mint értesülünk e hó 23-án este 6 órakor fog megtartatni a *szinpadi főpróba.* A megnyitó előadásra, mely e hó 27-én lesz, előjegyzést semmi nemü jegyre nem fogadnak el, mivel a jegyek már tuljegyeztettek. Ezentuli kérések többé figyelembe nem vehetők.

— **A krisztinavárosi szinkör** karszemélyzetének hétfői jutalomjátéka iránt a közönség körében nagy érdeklés mutatkozik. A «*Koldusdiák*» a társulat minden jó erőjének közremüködésével maga is elég vonzerőt gyakorol ugyan, de az a körülmény, hogy a 18 évtelen szinész és szinésznő javára adatik a darab, megindkább remélhetővé teszi, hogy a mai nap a szerény fizetésü koristáknak öröme lesz. Az operettet Evva ur a népszinház bérlője engedte át a szinkörnek a czél iránt való tekintettel dijtalanul.

— **Perotti** a magy. kir. dalmüszinház tenoristája a legnagyobb tetszés közt vendégszerepel Frankfurtban. A mult héten a *Portici némában* lépett fel zsufolásig telt ház előtt, egyáltalában valahányszor fellép, mindig telt ház van. Jövő héten Verdi Aida czimü dalmüvében Radamest énekeli.

— **A Munkácsy-pár,** mint lapunknak irják, ma délelőtt 11 óra után érkezett Budapestről *Kalocsára.* A pályaudvarban nagyszámu közönség fogadta a vendégeket. Jelen voltak a városi elöljáróság, kir. törvényszék, az ipar-társulat tagjai stb. Midőn Munkácsy és neje a vaggonból kiszálltak, Gajáry Antal járási szolgabiró üdvözölte őket talpraesett beszéddel. Ezután a vendégek nagy kisérettel az érseki lakba hajtattak. Ugyanott délután 1 órakor a müvész-pár tiszteletére a bibornokérsek hatvan teritékü ebédet adott. Ebéd előtt a bibornokérsek a jelenlevők közül többeket bemutatott a müvészpárnak, és az ugyanazon alkalommal jelenlevő Matlekovits miniszteri titkárnak, kinek kis leányát a bibornokérsek ma délelőtt a bérmálás szentségében részesitette. Ebéd közben Haynald Lajos bibornokérsek poharat emelt Matlekovits államtitkárra, mint az ország anyagi érdekeinek és Munkácsy Mihályra, mint szellemi érdekei előmozditójának, egészségére. Utána Matlekovits államtitkár köszöntötte fel a bibornokot, különösen kiemelvén annak nemcsak az egyház, hanem a haza, társadalom, a tudomány és a müvészet terén szerzett érdemeit. Végre Munkácsy Mihály, a rokonszenves nagy müvész emelte fel poharát és a bibornokérsek szives fogadtatásáért köszönetet mondva, őt éltette. Mindhárom felköszöntőt a jelenlévők zajos éljenzéssel kisérték.

— **Spiegel Arabella** k. a., ki egy időben a nemzeti szinház operájának a tagja is volt, szeptember 17-én Boroszlóban Gounod *Faustjában* Margaretha szerepét énekelte. Az odavaló sajtó a legnagyobb elismeréssel szól a fiatal hölgy kitünő alakitásáról, mely költői felfogás s müvészi kivitel dolgában minden jogos igényt kielégitett. A fiatal müvésznő hangja terjedelemben s erősségben nyert, s egészen elveszté azt a kis éles élét, melylyel előbb birt. A szépszámu közönség sok tapssal tüntette ki.

— **A népszinház müsora.** *Hegyi* Aranka betegsége következtében, a ki az egész héten nem játszhatik, következőkép változott. Holnap hetfőn A szökött katona Blaha L. asszonynyal, kedden Rip van Winkle, szerdán Donna Juanita, csütörtökön A tót leány Blaha L. asszonynyal, pénteken Betyár kendője, szombaton Kisasszony feleségem.

— **Munkácsy Mihály** *Krisztus a Kalvárián* czimü festményének megtekintésére a kisebb javadalmazásu tisztviselőknek engedélyezett kedvezményes jegyek Szilágyi Sándor hivatalos helyiségében (Vár, közp. állampénztár) mindennap reggel 8 és 9 óra közt vehetők át.

— **Német szinház.** A *Bettelstudent* holnapi előadásán Fabbiany fogja játszani Symon szerepét.

— **Uj szinigazgatók.** *Szathmáry* Károly és *Hubay* Gusztáv, mint társigazgatók folyamodtak szinigazgatói engedélyért a belügyminiszteriumhoz. Kérvényüket a szinészegyesület igazgatótanácsa pártolólag terjesztette fel.

SPORT.

— **Az ezredik zerge.** *Gröbmingben* (Felső-Stájerországban) ritka vadászünnep volt a mult szerdán. Ezen a napon lőtte ugyanis *Szász-Koburg Ágost* herczeg saját pagonyában az ezredik zergét, melyet Recknagel festő aznap le is festett. A főerdész üdvözlő beszéde után ebédhez ültek a vadászok, kik közt ott voltak: *Koburg Fülöp* és *Nándor* herczegek, *Joinville, Chartres* és *Alençon* herczeg, *Röpp* báró főlovászmester és *Langer* Hugó főerdész.

Nagy-Becskerek, szept. 21. (O. É.) Az itteni lóverseny délután 2 órakor vette kezdetét gyönyörü időjárás mellett. A turfon óriás közönség, élén a megyei gentryvel, jelent meg. I. *Sikverseny.* Torontálmegyei földmivelők birtokában levő lovak számára. Távolság 1½ kilometer. Versenyezett összesen 12 ló 6 dijra. Az 1., 2. és 3. dijat franzfeldi lovak nyerték el. II. *Gátverseny.* Nagy-Becskerek város dija: 200 frt és a hölgyek tiszteletdija. Távolság 2¼ kilométer. Urlovarok. Hat nevezett ló közül futott négy. Elsőnek érkezett *Lázár* Béla huszárhadnagy sárga paripája «Zadány», a tulajdonos által lovagolva; 2-ik volt *Melczer* Lajos huszártiszthelyettes 4é. barna kanczája «Babám», Piret b. által lovagolva. III. *Akadály-verseny.* Államdij és tiszteletdij. Hat nevezett ló közül öt jelentkezett. Elsőnek érkezett igen nagy előnynyel *Redel* Lajos b. huszártiszt «Wurtan» nevü lova, Piret báró által lovagolva, másodiknak *Rohonczy* Gedeon saját 6½ éves sárga paripája «Exminiszter», mely az utolsó előtti akadályig legtöbb chance-szal birt, de ott megcsökönösödött, lovasát ledobta s mig az ujra felkapott, nagy tért vesztvén, második maradt. A tételeket és bánatpénzeket kapta. — Két ló lovasától megszabadulva, a pályából kitört. A legérdekesebb volt a IV. *Vadász-verseny,* melyben *Thurn Taxis* Egon herczeg személyes vezetése alatt 5 urlovar vett részt. Hét nevezett közül a tulajdonképi versenyben igen nagy előnynyel elsőnek *Lázár* Béla «Ladány»-a érkezett (a tulajdonos által lovagolva), mely a gátverseny első diját is elnyerte. Tiszteletdijt kapott. Este *Thurn-Taxis* házánál fényes estély volt. Délelőtt *Thurn-Taxis* herczeg elnöklete alatt lódijazással egybekötött csikó és tenyészkancza kiállitás volt, melynél a legkitünőbb anyag oly bőségben lett elővezetve, mely a megyei lótenyésztés ujabb nagy haladásáról tett tanuságot.

Béos, szept. 21. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az őszi meeting ma tartott hetedik napja gyönyörü idő mellett folyt le. A nyeretlenek versenye képezte a programm első pontját. Druid makacssága következtében a start sokáig elhuzódott, még indulása előtt egy izben le is vetette Druid lovasát, végre mégis másodiknak ért be Vaurien mögött. A Taurus handicapban Kis baba daczára 65 kilogrammnyi legnagyobb sulyának, könnyen győzött; a zárverseny diját Jauerling seperte be, egyedül sétálva körül a pályát. — a Ridotto futam Kunstnak könnyü győzelemre adott alkalmat, bár teher dolgában mindegyik versenytársát felülmulta. A gátversenyben 5 forintra 43-at fizetett a totalisateur a mennyiben Atheist Wallenrodot és még három pályázót szépen megelőzött. Végre az akadályverseny kis meglepetést hozott a turf látogatóinak, mert Tittle-Tattle Baltazzi Hektor által vezetve Bizzareámot és Runzenbrudert megverte. Az egyes futamok lefolyása egyébirant a következő: I. *Nyeretlenek versenye* 1000 forint. Kétéves osztrák magyar és német oly lovak számára, melyek nyilvános versenyt még nem nyertek. Távolság 1000 méter. Tét 50 forint, bánat 15 frt. A második ló a tételek és bánatok összegét kapja levonatván ebből a győztes részére ennek egyszerü tétele. (9 nevezés.) Fesztetics Tasziló gróf pej ménje Vaurien (ap. Kalandor a. New-Victoria) másfél hoszszal könnyen első; 56 kilogrammnyi terhet vitt; Mayer Arthur pej méne Druid (ap. Amaranthus a. Dryad) 56 kilogrammnyi teherrel második; Sollinger Rudolf kapitány pej kanczája Malaspina (ap. Buccaneer a. Merrygo-round) 54½ kilogrammal megterhelve harmadik. Négy hossz a második és harmadik között. II. *Taurus handicap.* 3000 forint. Hároméves és idősebb osztrák, magyar és német lovak számára. Távolság 2000 méter. Tét 100 forint. Bánat 30 forint, kis bánat 5 forint. Legnagyobb suly 65 kilogramm. A második ló a tételek és bánatok összegét kapja, levonatván ebből a győztes ló részére ennek egyszerü tétele. Sztáray János gróf hat éves sárga kanczája Kisbaba (ap. Cambuscan a Crisis) 65 klgrnyi legnagyobb teherrel másfél hoszszal győzött. Kinszky Zdenkó gróf hároméves sárga méne St. George (ap. George Frederick, a. Ravenswing) 47½ kilogrammnyi teherrel, második Esterházy Miklós gróf hároméves pejménje Attala (ap. Przedswil, a. Baccarat) 54½ kilogrammnyira terhelten harmadik. Három negyed hossz a második és harmadik között. III. *Zár verseny* 1000 forint. Hároméves és idősebb osztrák, magyar és német lovak részére. Távolság 2800 méter. Tét 50 forint, bánat 15 forint. A második ló a tételek és bánatok összegét kapják, levonatván ebből a győztes részére ennek egyszerü tétele (3 aláirás) Rothschild Náthán báró pejkanczája Jauerling (ap. Scottish Chif. a. Miss Winkle) 49½ kilogrammnyi teherrel egyedül, járta be a pályát. IV. *Ridotta-verseny.* 2000 forint. Kétéves osztrák-magyar és német lovak részére. Távolság 1000 méter. Tét 50 forint, bánat 15 forint. A második ló a tételek és bánatok összegét kapja levonatván ebből a második részére ennek egyszerü tétele. Hat ló jelent meg a startnál. Folinger Rudolf kapitány pej kanczája Kunst (ap. Hastings a Wunschmaid) 10,000 forintért eladó, 60 kilogrammnyi teherrel könnyen győzött két egész hoszszal; Esterházy Miklós gróf sárga méne Accumulator (ap. Waisenknabe a. Galathée) 1000 forintért eladó, 47 és fél kilogrammnyi teherrel második; Lehmann C. H. sárga kanczája Patria (ap. Buccaneer a. Anonyma) 1000 frtért eladó, 46 kilogrammnyi teherrel harmadik. A győztes ló nem kelt el. V. *Gátverseny.* Handicap. 800 forint a győzőnek, 100 forint a második lónak. Három éves és idősebb osztrák, magyar és német lovak számára. Távolság 2400 méter. Tét 40 forint, bánat 10 forint kisbánat 5 forint. A második ló a tételek és bánatok összegét kapja, levonatván ebből a győztes ló részére ennek egyszerü tétele. Öt ló indult el. Jékey Albert kapitány hároméves sárga ménje Atheist (ap. Kalandor, a. Adelina) 55½ kilogrammnyi teherrel másfél hoszszal győzött; Mr. C. Wood hatéves sárga méne Wallenrod (ap. Przedswil, a. Last trial) 77½ kilogrammnyi legmagasabb teherrel második; Capt. Franklin négyéves sárga kanczája Sunlight (ap. Przedswit a. Surprise) 64½ kilogrammnyi teherrel harmadik; két hossz a második és harmadik között. VI. *Brigantine akadályverseny* 2000 forint a győzőnek, 200 forint a másodiknak. Osztrák, magyar és német lovak részére. Távolság körülbelül 5600 méter. Tét 50 forint, bánat 15 forint. A második ló a tételek és bánatok összegét kapja, levonatván ebből a győztes részére, ennek egyszerü tétele (négy nevezés) Wilczek János gróf ötéves pej kanczája Tittle-Tattle (ap. Buccaneer, a. Clairette Angot) 74½ kilogrammnyi teherrel könnyen győzött négy hoszszal; Jankovich Gyula ötéves sárga kanczája Bizzareám (ap. Cambuscan, a. Sophia Lawrence) 74½ kilogrammnyi teherrel második; Twickel Ágost báró négyéves pej méne Runzenbruder (ap. Barométre a Hope) visszatartva.

Hannover, szept. 20, (Az «Egyetértés» távirata.) Első nap. I. *Kisérleti verseny.* Államdij 2750 márka. Kétéveseknek. Távolság 1000 méter (24 nevezés) Oehlschläger bankár pej, kanczája Idee (ap. Verneuil, a. Whim) első; a graditzi por. kir. főménes sárga kanczája Haselnuss második; Treskov lovag sárga kanczája Dornröschen harmadik. II. *Tiszti vadászverseny.* 500 márka. Távolság 3500 méter (10 nevezés) Sydov hadnagy négyéves pej méne Westerwinkl (ap. Barométre a. La Verzée) első; Bredov hadnagy négy éves sötétpej kanczája Vorwärts második. III. *Eladó-verseny* 1000 márka. Távolság 1000 méter. Oehlschläger bankár négyéves sárga kanczája Lilie (ap. The Palmer a. Lady Love) első; Hubner hároméves pej kanczája Libussa második; Scheel-Plessen gróf kétéves pej méne Brutus harmadik. IV. *Szeptemberi verseny.* Államdij 1200 márka. Távolság 1800 méter (4 nevezés) Metternich Frigyes gróf hároméves sárga kanczája Palmflower (ap. The Palmer a. Nixe) első; Capt. Joe hároméves sárga méne Goldstern második; Ravenstein hadnagy négyéves pej kanczája Immergrün harmadik. V. *Eladó-akadályverseny.* 750 márka. Távolság 3500 méter. Suermondt H. négyéves sárga kanczája Badness (ap. Blinkhoslie a. Moisonneuse) első; Tepper-Laski öteves pej kanczája Alma I. második; Pitzschke hatéves sötétpej méne Van Dieman harmadik.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Október hatodika.** A fővárosi magyar iparosok a tizenhárom aradi vértanu kivégeztetésének emlékét ez évben is kegyelettel üneplik meg. A gyásznapnak évenkint való megtartására alakult 25-ös bizottság tagjait, valamint azokat is, kik az ünnepélyen közremüködni óhajtanak, az elnökség felhivja, hogy hétfőn, e hó 22-én este 8 órakor a VIII. ker. József-körut 46. sz. alatt lévő Ozinger-féle nagy teremben tartandó előleges értekezletre jelenjenek meg.

— **A bölcsészethallgatók segitő egyesületének** tisztikarában a következő változások voltak: A főtitkár mellé a felhalmozódott kondiczió-ügyek elintézésére másodtitkárul még *Solymossy* Sándor választatott meg. Tömlő Gyula főkönyvtárnok helyét Darkó Béla s Kalmár Elek pénztárnok helyét Aczél József foglalta el, mig Kalmár Elek a bizottság tagja lett.

— **Az erzsébetvárosi I. magyar asztaltársaság** e hó 24-én, szerdán este 9 órakor tartja meg ez évi rendes közgyülését a kerepesi uti Schwab-féle vendéglőben, a népszinház átalellenében. A közgyülés tárgyai: évi jelentés a társaság 1883—4. évi müködéséről, tisztujitás.

— **A magyarországi közjegyzők országos egyesülete** ma délelőtt tartotta évi rendes közgyülését a királyi törvényszék torony-utczai helyiségének kis ülés-termében *Ökröss* Bálint elnöklete alatt. Az elnök meleg szavakkal és szép beszéddel üdvözölte az egybegyülteket, s a szent czél érdekében, melyet az egylet maga elé tüzött további buzgóságra és összetartásra intette őket. A gyülés megnyitása után az elnök felkéri *Veimann* Fülöp titkárt, hogy a közjegyző-egylet és a kamarák müködésére tegye meg jelentését. A titkár rövid szavakban az egylet tagsági forgalmáról és intézkedéseiről tett jelentést, s ezután átengedte a szót a pénztárnoknak. A pénztári jelentés szerint az egylet évi bevétele 402 forint 50 krajczár, kiadása pedig 255 forint 71 krajczár volt. Maradt tehát tiszta vagyonképen takarékpénztári betétben 146 forint 73 krajczár. Megállapittatott a jövő évi költségvetés előirányzata is még pedig a kiadás 507 frt 27 krban, a bevétel pedig 465 frtban. Ezután szóba került a befizetett birságpénzek ügye. Ugyanis az egylet tulajdonában van egy takarékpénztári könyv, mely 200 frtról és kamatairól szól, ez az összeg a közjegyzői birságpénzekből folyt be. E birságpénzeket a közjegyzői törvény szerint az egylet a saját czéljaira nem használhatja fel, hanem az a közgyülési határozat szerint valamely általános jótékonyczélra forditandó. Az elnök ügyben jelenti, hogy miután ez év folyamán megalakult a régen tervezett közjegyzői segélyegylet, kétségkivül a gyülés beleegyezik abba, hogy a 200 frtnyi birságösszeget a közjegyzői segélyegylet segély alapjához csatolják. Ez inditvány egyhangu helyesléssel elfogadtatott. — Ezután a gyülés a tagsági dijat ez évre 10 forintban állapitja meg. Majd ismét az elnök szólalt föl és felolvasta a gyülésnek lefolyásáról a miniszterhez intézendő feliratot. Ezután inditvány tétetett, hogy miután szükségesnek mutatkozik, hogy a közjegyzői kamarák analog esetekben megegyező határozatokat hozzanak, a fővárosi közjegyzői kamarák illetőleg a közjegyző-egylet a vidéken müködő több száz jegyzői kamarával határozat alakjában fontosabb döntvényeiket közöljék. Ez inditvány elfogadásának szükségességét az elnök is indokolván, a gyülés azt egyhangulag elfogadta, s megbizta a választmányt ez intézménynek már a közel jövőben való életbe léptetésével. Végül a választások mentek végbe. Elnöknek ismét megválasztatott Ökröss Bálint, választmányi tagok: Rupp Zsigmond, Tokaji Nagy Lajos, Weimann Fülöp, Manheimer Ignácz, Jeszenszky Danó és Grubiczy László kir. közjegyzők. Ezzel az ülés véget ért.

— **A reformált izraelita egyház** hivei ma d. u. 4 órakor értekezletet tartottak Szerényi Albert volt ujpesti rabbi lakásán, király-utcza 105. szám alatt. A gyülésen nagyobbára fiatal emberek vettek részt. Dr. Kompolti A. elnök üdvözli a megjelenteket, kik számra nézve lehettek vagy negyvenen, aztán fölemliti, hogy a reformmozgalom már a vidéken is visszhangra talált, mit a beérkezett és ez alkalommal fölolva ott üdvözlő levelek is tanusitanak. Miután még fölolvasták a mult ülés jegyzőkönyvét, az uj egyház programmjának fölolvasásához fogtak, mely tudvalevőleg az általános elveken kivül ily pontokat foglal magában: az anyanyelvnek imanyelvül való behozatala, orgona használata, hajadon fővel való imádkozás, az étkezési és szombattörvények körüli könnyitések, ünnep- és gyásznapok leszállitása, a női nemnek a hit kultuszában való egyenjogusitása, stb. De már a nem nagy számu gyülekezetben is elég korán mutatkoztak a szakadás jelei. Midőn ugyanis fölolvasásra került a következő pont: «A ref. izr. egyház elismeri hitalapul Mózes törvényét,» fölszólalt *Szabolcsi* Miksa, a Jüd. Pester Ztg. szerkesztője, heves szavakkal kikelve a reformálók ellen, kik a zsidóság hibáit bizgatva és a tiszta hitelvektől eltérve, önmaguk vetik azt oda konczul az antiszemitizmusnak. Kijelenti, hogy tovább ily gyülekezetben nem maradhat és néhány fiatal ember kiséretében tüntetőleg távozik a gyülésről. Az e jelenetet követő zajongás lecsillapultával folytatták a programm pontozatainak fölolvasását, melyek nagyobbára változatlanul elfogadtattak. Az alapszabályok kidolgozására bizottságot választottak, melynek tagjaivá lettek Szterényi, Kompolti, Füredi, Térei, Vasvári, Ujlaki, Somogyi, dr. Steiner és Klein urak. Okt. 5-én Szterényi rabbi fölolvasást fog tartani az evang. gimnázium nagytermében a ref. izr. egyház lényegéről, irányáról és alapelveiről. Miután még az elnök méltatlankodásának adott kifejezést az értekezletet megzavart inczidens fölött, buzditja a jelenlevőket, hogy küzdjenek állhatatosan az uj tan mellett, és tegyenek le a talmudról, mely évezredek előtt bizonyára megfelelt a viszonyoknak, de melynek egyes elavult szabályai most már senkit sem köteleznek, a gyülés háromnegyed hétkor véget ért.

— **A fővárosi magánhivatalnokok köre** ma tartotta végleges alakuló közgyülését a gazdakör diszes helyiségeiben a Haas-féle palotában, mely helyiségbe okt. 1-étől fogva a magánhivatalnokok köre fog bevonulni. Fővárosunk társas életének, melynek sivársága állandó panasz tárgya sajtóban és közönségben, határozottan nyereségére lesz az uj kör, a melynek már most is nagyszámu tagja kivétel nélkül a fővárosi pénzintézetek, malmok és a legjelentékenyebb magánczégek tisztviselőiből, tehát a fiatal polgárság legmüveltebb és legvagyonosabb részéből sorakozik az uj egylet köré. A közgyülés lefolyása a következő volt. A kör ideiglenes elnöke *Bajza* József üdvözle a nagy számban megjelenteket és jelenti, hogy az egyesületi alapszabályok megnyerték a belügyminiszterium jóváhagyását; a kör tehát véglegesen megalakulhat annál is inkább, miután a nagy érdeklődés, a tömeges beiratkozások kétségen kivül helyezik a kör életképességét. Az ideigl. elnökség és választmány, miután a közgyülés ennek jelentését tudomásul vette, erre beadja lemondását és megejtik a tisztujitást, melynek eredményekép megválasztatott védnökké dr. *Matlekovits* Sándor államtitkár, elnökké *Burchhard* Konrád a pesti hengermalom igazgatója, alelnökké *Rötzer* Ferencz a pesti magyar kereskedelmi bank és *Ullman* Adolf a magyar általános hitelbank czégvezetője mind egyhangulag. Megválasztottak továbbá *a tiszti karba: Székely* Ferencz másodtitkárrá, *Ott* József pénztárnokká, *Glósz* Imre Miklós, másodpénztárnokká *König* Miksa, ellenőrré *Károlyi* György, könyvtárnokká *May* Andor Henrik, másodkönyvtárnokká *Deutsch* Miklós, háznagygyá *Gebhart* János; *a számvizsgáló bizottságba: Greguss* Lajos, *Hirschler* Marczel és *Mandl* Gyula. A közgyülés, miután annak vezetését *Ullman* Adolf alelnök átvette, megbizta a választmányt a kör helyiségeinek minél gyorsabb berendezésével s ezután még több inditványt tárgyalt le, melyek között a gazdakörnek a helyiségek átengedéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott s ezzel a gyülés véget ért. A szavazatszedő bizottság a közgyülés után számba vette a beadott szavazatokat és ennek eredményeként a választmányba megválasztattak a következők: Választmány. Rendes tagok: 1. Bajza József, 2. Beimel Sándor, 3. Brestyánszky Ödön, 4. Deutsch Antal, 5. Freudenberg R., 6. Frommer Tivadar, 7. Gerő Sándor, 8. Glatz Frigyes, 9. Holl Ottó, 10. Horowitz Zsigmond, 11. Karsay Samu, 12. Klein Gyula, 13. Mészáros Ferencz, 14. Páris Sándor, 15. Pichler Sándor, 16. Popper Jakab, 17. Rajner Kálmán, 18. Rubner Károly, 19. Schlesinger Pál, 20. Schwarcz József, 21. Steiner József, 22. Strasser Alfred, 23. Szécsi Lajos, 24. Würtzler Sándor. Póttagok: 1. Demeter Sándor, 2. Dóczy Ignácz, 3. Herzfeld Frigyes, 4. Janausek Antal, 5. Lemberger Rezső, 6. Ungár Miklós.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Egy szinésznő sajtópöre.** *Drucker* Zerlina kisasszony, az An der Wien szinház tagja, ki mult évben a budapesti német szinházhoz volt szerződtetve, lefoglaltatta a *Floh* élczlap mult heti számait és egyidejüleg becsületsértési pört inditott az emlitett lap felelős szerkesztője és rajzolója ellen. E pörre okot a czimlap és az ahhoz tartozó szöveg szolgáltatott, mely által Drucker kisasszony becsületében sértve érezte magát. Az esküdtszék valószinüleg októberben fogja tárgyalni ez ügyet.

— **Kammerer Antalról,** a Bécsben kivégzett anarkhistáról ujabb adatot közölnek az osztrák főváros lapjai. Különösen érdekes a *Fremdenblatt*-nak az a hire, hogy Kammerer határozott vallomása szerint az anarkhista-párt egy fillért sem látott a gyilkosság és rablás utján szerzett pénzből, mert Stellmacher a maga czéljaira forditotta a hozzákerült összegeket. — Mikor Kammerer Bécsbe érkezett, hogy Hlubek rendőrfogalmazót eltegye láb alól, meglátogatta Peukert Józsefet, a *Zukunft* akkori szerkesztőjét s elmondotta neki, hogy mi járatban van. Peukert eleintén azt tanácsolta neki, hogy ne valósitsa meg borzasztó szándékát, de utóbb maga is biztatta őt s kérte, hogy végezze ki a *Zukunft*-nak volt kiadóját, a miért elárulta a pártot. Kammerer biztositékokat kivánt, de mivel Peukert nem tudta igazolni, hogy az illető csakugyan árulást követett el, azt ajánlotta a Hlubek gyilkosa, hogy ha terhére van az az ember, ölje meg ő maga. A bécsi anarchisták vezére, kit a Merstallinger-féle pörben sikerült védőbeszéde mentett meg az elitéltetéstől, azzal a kifogással élt, hogy az ő élete sokkal drágább a pártnak, semhogy koczkára tehetné.

— **Lövés a bálteremben.** Kecskeméten e hó 18-án tárgyalták Grosz Ignácz kereskedősegéd ügyét, kinek kezében a mult év szept. 30-án megtartott iparos ifjusági mulatság alkalmával egy forgópisztoly elsült, megsebesitve a közelben álló Cseh Imre iparostanoncz arczát. Ez esetet akkoriban arra magyarázták, hogy zsidó merénylet akart lenni a mulatságon szintén jelen volt Nagy Imre antisemita lapszerkesztő ellen. A kecskeméti törvényszék az esetet egyszerüen gondatlanság által okozott sulyos testi sértésnek minősitette és Groszra két havi fogházbüntetést szabott. Az elitélt felebbezést jelentett be.

MULATSÁGOK.

— **Jótékonyczélu hangverseny Rákospalotán.** Rákospalota volt nyaralói közül többen ma az ottani parkvendéglőben Csiszér Kálmán szinész javára hangversenynyel egybekötött müked velői előadást rendeztek. A rendezőségnek, mely a mulatság sikere érdekében mindent elkövetett, anyagi szempontból nem sikerült ugyan a terve, de maga a hangverseny minden tekintetben kielégitette a várakozást. A müsor minden pontja nagy tetszésben részesült Nyolcz óra felé kezdődött a hangverseny, melyet Emerich Jolán kisasszony nyitott meg, a népszinház kedvelt magyar népdalait énekelve szép, csengő hangon. Utána Papp József Arany János *A dalnok buja* czimü költeményt szavalta hatással, majd Porzsolt Kálmán *A párbaj* czimü egy felvonásos szinmüve következett. A darab előadásában Papp Róza, Emerich Jolán, Rutkay Vilmos és Csiszér Kálmán töltötték be a müsorozat egy-egy számát. Papp Róza kisasszony Petőfi *A szerelmes tenger* czimü költeményét szavalta. A müsort Emerich Jolán kisasszony énekke zárta be. Tizenegy óra felé járt az idő, mikor az előadások végett értek; ekkor a közönség egyrésze még tovább is ott maradt, azonban nagyobb fele lassankint szétoszlott. A mai mulatság egyszersmind bezárója volt a parkban rendezett mulatságoknak.

HÁZASSÁG.

— **Kurucz Géza** kassai kir. törvényszéki hivatalnok e hó 16-án tartotta esküvőjét Kassán a Szt.-Mihály-kápolnában Szontsák Margit kisasszonynyal, Szontsák Ferencz ügyvéd kedves leányával.

— **László Imre** cs. és kir. huszárhadnagy és földbirtokos, László Alajos tekintélyes debreczeni polgár fia e hó 17-én vezette oltárhoz Ungváron Bernáth Zsigmond főispán unokáját, Ilona kisasszonyt.

— **Sal János** szeghalmi kir. aljárásbiró eljegyezte Csanádmegyében Battonyán Fail Klementine kisasszonyt.

— **Fischer Dávid** zentai telekkönyvi hivatalnok eljegyezte Klein Jakab kis-zombori kereskedő leányát, Klein Róza kisasszonyt.

GYÁSZROVAT.

Schweg József Szent-Márton község derék plebánosa, ki 24 éven át volt buzgó lelkipásztora a községbeli hiveknek, tegnapelőtt meghalt.

Toldalagi özv. Nyárády Istvánné szül. Rozsnyai Zsuzsánna e hó 14-én 56 éves korában meghalt Udvarfalván Marostordamegyében.

Édes Ferenczné szül. Badics Erzsébet, Székesfehérvár város legidősebb asszonya, egy igen tiszteletreméltó, müvelt lelkü matróna, mult kedden meghalt 98 éves korában.

TÁVIRATOK.

Marosvásárhely, szept. 21. (O. É.) *József* főherczeg, a honvéd hadsereg főparancsnoka a déli vonattal ide érkezett. A pályaudvaron *Pacor* altábornagy, kerületi parancsnok, *Mangesius* tábornok dandárparancsnok, *Janky* ezredes honvéd és *Grossmied* alezredes sorezredbeli állomási parancsnokok segédtisztjeikkel fogadták a főherczeget. A városi hatóságot *Borosnyai* polgármester és *Lázár* rendőrfőkapitány képviselték, kikkel a főherczeg kezet fogott. Néhány percznyi tartózkodás után a főherczeg özv. *Knöpflerné* diszfogatán a Transylvania szállodába hajtatott. Kiséretében voltak *Graef* adlatus lovassági tábornok, *Nyáry* b. főudvarmester, *Becker* ezredes, *Lázár* és *Dorner* százados.

Marosvásárhely, szept. 21. (O. É.) József főherczeg a nap folyamában megtekintette a honvéd gyalogsági laktanya épitkezését és a lovassági laktanyát. A honvédség holnap reggel vonul ki a gyakorlatokra.

Marosvásárhely, szept. 21. (O. É.) *Görgényben* az udvari távirda megkezdette szolgálatát; az udvari cselédség a málhákkal szept. 25-én érkezik ide.

Zágráb, szept. 21. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A városi tanácsnak ma közétett falragaszai a folytonos kihágások ellen fordulnak. A városi tanács a vendéglők s kávéházak záróráit korlátozza, a csoportosulásokat s a tüntető dalok éneklését, az utczákon való csatangolást, a személynek s vagyonnak akár szóval, akár tettel való megtámadását, álhirek terjesztését, egyesek s pártok elleni gyülölségre s ellenségeskedésre való izgatást szigoruan tiltja. A családfők s munkaadók felhivatnak, hogy hozzátartozóikat, munkásaikat esti 8 órán tul ki ne ereszszék, s a kapukat 9 órakor bezárják. A rendőrközegek feljogosittatnak, hogy az ellenszegülőkkel szemben fegyvereiket használhassák. Az ellenszegülők a város területéről ki fognak utasittatni. Ha a kihágások tovább tartanának, még külön rendszabályok is helyeztetnek kilátásba.

Zágráb, szept. 21. (O. É.) Ma *Zágráb* városában *a kis ostromállapot egy neme rendeltetett el.* Miután több izben előfordult, hogy éjnek idején kihágások történtek, nyugalmas polgárok bántalmaztattak és ama házak ablakai bezuzattak, melyek tulajdonosai nem Starcsevicsre adták szavazatukat, — a polgármester ma kihirdettété, hogy szülők, mesteremberek és munkaadóknak este nyolcz óra után nem szabad gyermekeiket, tanonczaikat és szolgáikat az utczára bocsátani. A házak és fogadók kapuit este 9, a korcsmákat 11 és a kávéházakat már 12 órakor kell bezárni. Mindenféle gyülekezés és zajos éneklés ugy nappal, mint éjjel szigoruan tilos. A rendőrség mindazok ellen igénybe fogja venni fegyverét, kik e tilalomnak ellene szegülnek és ama felszólitásnak, hogy szétmenjenek, eleget nem tesznek. Mindama városrészekben, a melyekben ez intézkedések daczára kihágások történnének, a vendéglők már esti kilencz órakor fognak bezáratni.

Zágráb, szept. 21. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Khuen-Héderváry* bán tegnapra tervezett elutazását elhalasztotta. Csak hétfőn indul Budapestre.

Zágráb, szept. 21. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Mivel a tartománygyülés eddigi elnöke, *Kresztics* Miklós végleg kijelentette, hogy az ujra való megválasztást nem fogadja el, *Hrvát* Mirko volt alelnök van elnökké kiszemelve. — A Ravában s Zelinán megválasztott független párti *Frölich* s *Ozegovics* leköszönnek mandatumaikról, hogy a megbukott *Derencsinnek* s *Wojnovicsnak* helyet csináljanak.

Zágráb, szept. 21. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *Sloboda* elfogott szerkesztője lemondott a felebbezésről. *Krajacs* védelmében arra hivatkozik, hogy ő az inkriminált czikkben nem ment tul a jogosult kritikának ama mértékén, a melyet Francziaországban, Angliában, Belgiumban alkalmaznak.

Zágráb, szept. 21. (O, É.) A *Sloboda* megjelenését megtiltották mindaddig, mig uj szerkesztő nem neveztetik meg. Minthogy ma már uj szerkesztőt jelentettek be, a lap holnap valószinüleg ismét megjelenik.

Zágráb, szept. 21. (O. É.) A *Zenggen* történt kihágások következtében oda *kormánybiztos* küldetett ki, az ottani *polgármester állásától felfüggesztetett* és katonaság rendeltetett ki. A kormánybiztos és a katonaság már ma délután érkeztek Zenggbe. A rend és nyugalom fenntartása végett a kihágások szinhelyén ugyanoly szigoru intézkedéseket alkalmaznak, mint annak idején Zágrábban.

Bécs, szept. 21. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A külügyminiszterium javaslatot terjeszt majd a delegácziók elé a konzulátusok reformálása ügyében. E reform költségei, melyek 50—60,000 frtra rugnak, e konzulátusok tételében fognak szerepelni. A külügyminiszterium költségvetésének többi tétele nem lesz nagyobb, mint tavaly volt. (N. Fr. Pr.)

Berlin, szept. 21. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Giers* orosz birodalmi kanczellár jegyzeteket fog intézni a három császár találkozásában részt nem vett hatalmakhoz s megismerteti velük e találkozás czélját. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy Németország és Ausztria-Magyarország külügyminiszterei szintén értesitsék erről illetékes közegeiket.

Berlin, szept. 21. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Bismarck* herczeg innen egyenesen Friedrichsruhéba utazik s huzamosabb ideig fog ott tartózkodni. A *Nordd. Allg. Ztg.* nyomán most valamennyi félhivatalos lap megtámadja legutóbb mondott beszédeért *Bennigsen*-t, mig a klerikálisokat nem győzik dicsérni. Ugy látszik, hogy a czentrummal alkudozás készül.

Eisenach, szept. 21. A német gyarmatositási egylet *Hohenlohe* herczeg elnöklete alatt tartott közgyülésén elfogadta azt a határozatot, mely üdvözli a Nyugat-Afrikában foganatba vett intézkedéseket és ama reménynek ad kifejezést, hogy a birodalmi kormány további eljárásainál a nemzet egész támogatására számithat. A második határozat — mely szintén elfogadtatott — sajnálkozik a fölött, hogy a gőzhajózási vállalatok segélyezéséről szóló törvényjavaslat visszautasittatott de ama biztos reményének ad kifejezést, hogy az ujonnan átdolgozott javaslat általános helyesléssel fog elfogadtatni.

München, szept. 21. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Nagy tüntetés volt itt tegnap *Vollmar* szocziáldemokrata képviselő mellett.

Brüsszel, szept. 21. Brüsszel városának polgármestere egyik hirlap tudósitójával beszélgetvén, kijelentette, hogy erős hite, hogy az iskolai törvénynyel szemben nyilvánuló ellenzéki tüntetések ismét a törvényes ösvényre fognak térni; legalább a szabadelvü párt valamennyi vezére ily értelemben érvényesiti befolyását. Már is kezdenek foglalkozni a községi választásokkal s az azokkal járó mozgalmak szintén más térre fogják terelni a közfigyelmet. Azt hiszi tehát, hogy a rend komolyabb megzavarásától nincs mit tartani. Az iskolai törvény kihirdetése napján ő tüstént vissza fog vonulni, mihelyt csapatok rendeltetnek ki a rend föntartása végett. Igaz, hogy a kormány katonai intézkedéseket vett czélba, de komolyabb zavargásoktól csak akkor lehetne tartani, ha a kormány a községi jogok korlátozása iránt törvényjavaslatot fogna a kamarák elé terjeszteni, mely szándék valósitásától általában nagyon tartanak.

Páris, szept. 21. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Khinának* ujonnan kinevezett berlini követe utasitást kapott, hogy kezdje meg ujra a megszakitott tárgyalásokat Francziaországgal.

Szófia, szept. 21. A Havas-ügynökség szerint minden alapot nélkülöznek ama hirek, mintha a bolgár kormány több mint ötszörös be- és kiviteli vámokat szedetne be, mintha továbbá e rendszabály a zaitchari vásár ellen irányulna és azt czélozná, hogy a szerb lakosság a Timok mentén megfélemlittessék. Összetévesztik talán — ugymond a Havas-ügynökség — az utolsó bolgár nemzetgyülés által megszavazott és a hivatalos lapban már közzétett vámtarifát és az 1883. évi deczember 24-én kelt törvényt. E dijszabás török, oláh és szerb szállitmányokra alkalmazható.

Kairó, szept. 20. A *dongolai* mudir táviratilag jelenti, hogy Gordon pasának odaérkezett üzenete szerint az abukhangai emir és a Kordovából jövő lázadó csapat Gordon által julius hó 24-én teljesen megveretett és ez alkalommal a felkelők nagy veszteséget szenvedtek. Augusztus 30-án ismét ütközet volt, minek következtében felhagytak Khartum megszállásával. *Sidi* seik, továbbá fia és hivei megölettek. — Gordon által küldött e hirt *Khatem* bey levele is megerősiti, a ki *Halfayaht* egyiptomi csapatokkal megszállva tartja. Hir szerint a Seikiychtörzs főnökei meghódolást ajánlottak és esküt tettek a koránra, hogy az ál-prófétát többé követni nem fogják.

Kairó, szept. 21. A dongolai *mudir* távirata szerint *Gordon* pasa julius 24-én és augusztus 30-án győzelmeket aratott a kordováni lázadók fölött, kik sulyos veszteséget szenvedvén, lemondtak Khartum ostromlásáról. A Gordon tábornokra vonatkozó eme hirt *Khatem* bey egyik levele is megerősiti.

A Tóth Kálmán-ünnep Baján.

Baja, szept. 21.

— Az «Egyetértés» külön tudósitójának távirata. —

Lélekemelő s minden mozzanatában fényes volt amaz emlékünnep, melylyel Baja városa három év óta csöndesen pihenő nagy fiát, *Tóth Kálmánt* dicsőité. A kitünő költő, ki négy országgyülésen át képviselte szülővárosát, példás hazafiságával, önzetlenségével ma is oly élénk emlékében van a bajaiaknak, s müvei ma is diszei a város minden családja asztalának, mint a mikor ünnepelt neve visszhangzott az utczákon s élte legszebb diadalait aratta e falak közt.

Se tisztelethez ma, midőn a város kiváló szülöttjének már csak emléke és dicsősége maradt fönn, a hála és kegyelet is járul. Hisz ez emlék Baja városát teszi emlékezetesebbé; e dicsőség Baja polgárait is emeli az ország előtt. S ha Tóth Kálmán egész életét szülő vórosának szentelte: halála után is alkalmat ad rá, hogy ujra meg ujra megtisztelje önmagát, a mikor emlékét föleleveniti.

Ezuttal szülőházát diszes felirattal látták el a bajaiak; néhány év mulva a város legelőkelőbb helyére emlékszobrot állitanak. A mai ünnepet is a szobor-bizottság rendezé. Mintegy ouverture-je ez a későbbi nagy ünnepélynek, melyre a gyüjtések teljes buzgalommal folynak. Ritka lelkesedést fejtett ki az illető bizottság már ez emléktábla érdekében is, melynek leleplezési ünnepét országossá emelték.

Két nap óta lobogók diszitik a házakat. A városház ékes homlokzatát és kapuját ez alkalommal restaurálták; a szülőház előtti tért is átalakitották. Szombaton, az ünnepély előestéjén a Nemzeti szálloda nagy termében Tóth Kálmánnak «A király házasodik» czimü vigjátékát adta elő a Balogh Alajos szintársulata. A nagyszámu közönség zajos tapsokkal tüntette ki a szereplőket, különösen Hadai-t, a ki Lajos királyt és Ruzsai Etel kisasszonyt, ki ezuttal lépett föl, mint uj tag s Banillát sok szerencsével játszta.

Az ünnepély meghivott vendégei közül többen már az előbbi két napon érkeztek. Megjelentek Jankovich és Sándor főispánok, Czirfusz Ferencz tanfelügyelő, Buday István adófelügyelő és Csiky József királyi ügyész. Szabadka városa huszonöt tagból álló küldöttséggel képviseltette magát. Ennek tiszteletére Jankovich Aurél Baja és Szabadka városok főispánja szombaton este a Nemzeti szállodában lakomát rendezett.

Bácsmegye küldöttsége tagjai: Schmausz alispán, Czirfusz tanfelügyelő, Széchenyi orsz. képviselő és Hartikovics, Csupos, Latinovics, Popovics, Kolozsváry szolgabirák; *Szabadka* város küldöttségének vezető: Pertich polgármester, Kovácsits Ágoston, dr. Autunovits József, dr. Horváth Mór orsz. képviselő, Haverda Mátyás főgimn. igazgató; *Zombor* város részéről ott voltak: Hoffmann polgármester, Radics főgimnáziumi igazgató és Popovics Döme; *Ujvidék* részéről: Frankl István főgimnáziumi igazgató és Hadsics Antal.

Budapest fővárosát Haberhauer János, dr. Nagy Lajos, Wimmer Antal, Mérő János képviselték az ünnepélyen. A tudományos akadémia s a Kisfaludy-társaság nevében dr. Heinrich Gusztáv, Beöthy Zsolt, Vadnai Károly és Degré Alajos jelentek meg. A Petőfi-társaság Komócsy József alelnök vezetése alatt Szana Tamást, Prém Józsefet, Kvassay Edét és Abafi Lajost küldte ki. Az irói kör küldöttei gyanánt pedig Siposs Antal, dr. Kanyurszky György vendégei a városnak.

Baja nem hiába hires vendégszeretetéről. A város legelőkelőbb családjai vetélkedtek a küldöttségi tagok elszállásoltatása végett. A hivatalos fogadtatás alkalmával vasárnap reggel Szutrély Lipót üdvözlő szavakat intézett a hajóról kiszállt nagyszámu vendégekhez, a mire az ös-zegyült tömeg lelkes éljenzésbe tört ki. Aztán megindult a menet, hosszu kocsisorba, az ünnepi diszbe öltözött város főutczáin végig s mindenütt éljenzéssel fogadtatva az utczán föl s alá hullámzó nép által.

Az ünnepély vasárnap reggel 9 óra után kezdődött. *A városháza közgyülési terme* ritka, érdekes képet nyujtott. Baja legszebb hölgyei, köztük a költő sok rokona, gyültek itt össze.

Ott voll Tóth Kálmán legidősebb nővére Szücs Sándorné született Tóth Etelka, továbbá unokahuga özv. Manhold Antalné szül. Tóth Jolán urhölgyek. A fővárosból Vadnai Károlyné urhölgy és leánya Margit k. a.; továbbá Grill Richardné szül. Csillag Teréz urhölgy, a nemzeti szinház müvésznője foglaltak helyet az első széksorban. A küldöttségi tagok s a város és megye előkelő közönsége a két főispánnal élükön, zsufolásig megtölté a termet.

Az emelvénynyel szemközt Tóth Kálmánnak olajfestésü arczképe ékeskedett, mely a költőt diszmagyarban tünteti föl, a mint kardjához nyul. Székely Bertalan müve ez s most babérfüzérekkel és koszorukkal övezték. A megnyitó beszédet *Drescher* Ede polgármester mondá, kiemelve az ünnepély nagy fontosságát s hangsulyozva, hogy az a férfiu, kinek emlékét ma ünneplik, Baja városának legnagyobb fia, a kinek dicsősége szülővárosának jut örökségül. A szünni nem akaró éljenzés lecsillapodtával dr. *Ferenczy* József lépett az emelvényre s felolvasta eszmékben bővelkedő, érdekes jellemzéssel irt s hatásos emlékbeszédét, melyben Tóth Kálmánt mint lyrai költőt, dráma-irót, politikust és hazafit dicsőité.

Az emlékbeszéd után Drescher Ede polgármester felhivta a jelenvoltakat, hogy a *szülőház elé* vonuljanak. A városház előtti téren alakult a menet s ez Dankó Gábor zenekarának Rákóczi-indulója mellett haladt a báró Eötvös-utczán át a zöldfa-utczába. Itt áll az a hosszu, földszintes épület, udvarán a terebélyes, árnyatvető fákkal, a mely azelőtt ötvenhárom évvel Tóth György uradalmi tisztartó lakhelye volt s a melynek egy szobájában született a «Lemondani, lemondani», a «Sápadt asszony», «A király házasodik» s a «Nők az alkotmányban» költője. E ház jelenleg ifjabb Perczel Miklós (Perczel Mór tábornak fia) tulajdona. A táblát már néhány nap előtt beleillesztették a falba. Előtte diszes emelvényen helyet foglalt a közönség. A dalárda eléneklé Kölcsey «Hymnusz»-át s utána *Vadnai* Károly, mint az elhunytnak legrégibb s legbensőbb barátja megható beszédet mondott (Mai számunkban közöltük. Szerk.) s a mely alatt levonták a tábla leplét. A koszoruk, guirlandok s ékes draperia közül fölragyogott az izléssel készült, kerettel ellátott márványlap aranybetüs felirata:

ITT SZÜLETETT

TÓTH KÁLMÁN

A KÖLTŐ

1831. márczius hó 30-án.

Az emléktábla mellé tüzték fel a nemzeti szinház, az irók és müvészek körének, valamint Szabadka városának gyönyörü babérkoszoruját.

Siposs Antal az irók és müvészek társasága nevében a diszes koszorut az emléktáblára akövetkező beszéd kiséretében helyezte:

«A magyar irók és müvészek társasága nevében teszem le ezt a koszorut, a lánglelkü költő emlékének szentelve, a ki intézetünk egyik első alapitója volt. Tóth Kálmán abban a korban, mikor Petőfi lantja elhallgatott már, az Aranyé pedig még nem szólt, egyike vala amaz ifju tehetségeknek, ki a többiek közül mint a pacsirta fölszállt s az egész nemzet szivébe zengette szerelmes dalait. A nép ajkán él ő és fog élni a nép szivében is, mig magyar lesz s más hon nem áll a négy folyam parján, más szózat és más keblü nép!»

A lég megrendült az éljenek szavától s ennek elhangzása után *Komócsy* József előadta ünnepi ódáját, ritka hatással. S végül a dalárda a «Szózat»-ot eneklé.

Az ünnep folytatását 1 órakor a *diszebéd* képezé. A lövészkertben mintegy tiz asztalon, részint a teremben, részint a szabadban foglalt helyet a diszes társaság. Vegyesen ültek ékes toilette-ü hölgyek s a férfiak.

A hivatalos felköszöntők sorát *Jankovich* Aurél főispán mondta, éltetve a királyt és az uralkodóházat. *Drescher* Ede polgármester az összes vendégekre üritė poharát; *Szenczy* Győző főgimnáziumi igazgató az akadémia, a Kisfaludy- s a Petőfi-társaság küldötteit élteté, kiknek nevében *Vadnay* Károly, *Beöthy* Zsolt és *Komócsy* József válaszolt; dr. *Ladányi* Mór szellemes pohárköszöntőben az ünnepély három szónokának dr. Ferenczy Józsefnek, Vadnay Károlynak és Komócsy Józsefnek fejezte ki elismerését; dr. *Iránovics* Pál a hangverseny közremüködőit, G.-né Csillag Teréz, Spitzer Anna urhölgyeket, továbbá Hoffer Károly, Bene Gyula, Matuschek Antal, Péterffy Sándor és Vendel Aladár zongora- és hegedümüvészeket élteté; majd *Szutrély* Lipót a két főispánra és Latinovics Gábor országgyülési képviselőre mondott felköszöntőt, *Berényi* Dániel pedig az irók és müvészek körének s a sajtónak képviselőiért ivott.

Nagy lelkesedést keltett *Grillne-Csillag* Teréz urhölgynek, a nemzeti szinház kedves müvésznőjének felköszöntője, ki az ország első szinháza nevében Tóth Kálmán emlékére emelte poharát.

A menü a következő volt: Fehér és barna leves, hideg kecsege aszpikkal, süllő mayonnaise, csibepörkölt, vesepecsenye, marhasült, crém- és husos pilé, pulyka- és kacsasült, csemege, fagylalt, kávé. Borok: szilvási fehér, szegzárdi vörös. pezsgő.

A hangversenyen, melyet az emlékünnepély alkalmából a «Bárány» szállóban rendeztek este 7½ órakor, a város szine-java részt vett. A terem zsufolásig megtelt, a város szépei teljes számmal voltak jelen. Az előadók zajosnál zajosabb tapsokban részesültek. A hangverseny müsora következő számokból állott: I. Concert-Mazurka, Leschetitzky; Gnomenreigen, Liszt. Magyar rhapsodia Liszt. Zongorán előadta Péterffy Sándor. II. Cavatine a Guttenberg dalmüből, Fuchs C.; Éji dalok, Storch A. M. Énekelte Hoffer Károly, a pécsi dalárda első tenoristája; zongorán kisérte Bene Gyula. III. Airs variés, Bériot. Hegedün Matuschek Antal; zongorán kisérte Spitzer Anna urhölgy. IV. Gyöngyvirág, Tóth Kálmán költeménye. Szavalta G. Csillag Teréz urnő. V. Népdal-változatok. Czimbalmon előadta Vendel Aladár tanár. VI. Nefelejts, magándal, Suppé; Tavaszi dal, Gounod. Énekelte Hoffer Károly Bene Gyula zongorakisérete mellett. VII. Étude mignonne, Schütt; Intermezzo, valse, Schütt; Valse d'Adèle (bal kézre), gr. Zichy G. Zongorán előadta Péterffy Sándor. — A hangversenyt fényes tánczvigalom követte, melyen a fiatalság szünni nem akaró jókedvvel aprózta a csárdást. *Szász* Károly és *Simonffy* Kálmán a mai ünnepély alkalmából üdvözlő táviratokat küldöttek. — Épen most kezdődik a kivilágitás, mely nappali fénybe boritja a város utczáit.

Az arlbergi vasut megnyitása.

Bregenz, szept. 21. Reggel. (O. É.) A közlakomán, midőn a pezsgő az asztalra került, *Pino báró* kereskedelmi miniszter következő felköszöntőt mondott: «Uraim! Miután én mintegy házi urként szerepelek itt, nekem jutott az a feladat, hogy a felköszöntők sorát megkezdjem! van szerencsém tehát önökhöz, tisztelt uraim, néhány szót intézni. Mi most Közép-Európa legnagyobb tavának partjain vagyunk, mely tó nagysága és jelentőségéhez mérten költői felfogás szerint és a népszáján «sváb tenger» nevét viseli. A Bodentó már ős időkben forgalmul szolgált a partjain lakó népek közt és jelentősége eme népek fokozódó számához mérten folyvást növekedett, mihez még a vidék elragadó szépsége és az oda vezető forgalmi utak szaporodása jelentékeny mértékben hozzájárul. Ámde csak a vasutak kiépitésével fejlődött a forgalom minden várakozást felülmuló módon. Valamennyi parti állam versenyzett egymással a vasutépités terén; a szélrózsa minden irányából ide özönlő áruk gyors járatu hajókkal tova szállittattak. Csupán csak egy hézag maradt a Bodentó mellékén kitöltetlen. Vorarlberg tartomány, mely az Alpesek egyik égig emelkedő hegyláncza által a nagy haza többi részétől külön volt választva, csak kerülő utakon volt képes a tó partjaival érintkezni, mert a kitünően épült országut, mely az Alpesek egyik óriási gerinczén, az Arlbergen vezet keresztül, már rég nem felelt meg a folyton fokozódó igényeknek. Ekkor a szükség ellenállhatatlan hatalma elhárítá az eléje föltornyosuló akadályokat és a legnagyobb nehézségek leküzdése után létrejött egy uj vasut, melynek merész tervezete a müszaki tudomány diadalát hirdeti, (Bravo!) és a mely vasut mintaszerü kiépitése bátran kiállja a versenyt az e téren létrejött legkitünőbb müvekkel. (Zajos általános tetszés.) Azt hiszem nem kell attól tartanom, hogy önteltséggel fognak vádolni, ha nyiltan kimondom, hogy Ausztria büszke lehet e munkára (Bravo!) és mindenki, a ki akár tényleges munkával, akár annak czéltudatos előmozditásával a létesitésben közremüködött, lélekemelő öntudattal tekinthet e nagy müre. (Élénk tetszés.) S hogy valóban nagy mü az, mely létesittetett, azt nemcsak a hatalmas alagut meglepő nagyszerüsége, az ég felé törő oszlopok, a merész hidak, büszke ivezetek és óriási falak bizonyitják, melyekkel az Arlbergen keresztül való utazásnál találkozunk, bizonyitja ezt a külföld részvétele is, melylyel a mü létesülése fölötti örömünkben osztozik. (Tetszés és taps.) Azt hiszem, itt minden előtt e mü legkiválóbb, leghatalmasabb előmozditójáról, szeretett uralkodónkról kell megemlékeznem, (Bravó! A jelenlevők mind felállnak), a ki a müvet vele született kegyességénél fogva akként avatta föl, hogy személyesen megjelent ez emlékezetes vasutvonal megnyitásán. (Hosszas élénk tetszés.) Azt hiszem, szivök érzelmeinek adok kifejezést, midőn fölhivom önöket, hogy hangoztassák velem együtt: Isten éltesse uralkodónkat és urunkat, I. Ferencz Józsefet!» (Háromszoros viharos «hoch» kiáltás).

Belrupt gróf tartományi főnök a tartomány nevében üdvözli az egybegyült vendégeket, kik eljöttek, hogy a müvet megtekintsék, mely a középeurópai forgalomra korszakalkotó befolyást fog gyakorolni. Köszönetet mond a minisztériumnak, mely el tudta háritni azon nehézségeket, a melyek a mü létesitésének utjában állottak. Köszönetét fejezi ki különösen Taaffe gróf miniszterelnöknek és Pino kereskedelmi miniszternek és kéri őket, hogy továbbra is részesitsék gondoskodásukban Vorarlberg tartományt. Szónok a korona tanácsosait élteti. (Tetszés, taps és «Hoch» kiállások.)

Pino kereskedelmi miniszter ismételve szót emel s nagy tetszéssel fogadott hosszabb felköszöntőben élteti a bodeni tó mellett fekvő államok jelenlevő képviselőit és azok közlekedési intézményeinek vezetőit és képviselőit.

Ezután az egybegyültek élénk tetszése közt szólottak a szomszéd államok képviselői, *Carilsheim* b. bajor, *Mittnacht* würtenbergi és *Elstätter* bádeni közlekedési miniszterek és *Schenk* svájczi képviselő és mindannyian a legrokonszenvesebb szavakban adtak kifejezést országaik nevében a fölött, hogy az arlbergi vasut létrejött. Kivánják, hogy a forgalmi viszonyok mindenkor a legbensőbbek legyenek és Ausztria-Magyarországban jólét uralkodjék. Végül kifejezést adnak azon tiszteletnek, melylyel a monarchia uralkodója iránt viseltetnek.

Czedik vezérigazgató behatóan emlékszik meg a technikusok müködéséről, kik az arlbergi vasut épitésénél részt vettek és kiemeli torábbá azon kitünő gondoskodást, mely a munkások egészségének fentartása érdekében történt, a mi iránt ezek hálás elismerésüket is nyilvánitották. (Felkiáltások: Bravo! Bravo!) Végül óhajtja, hogy Bregenz város jólétben folyton gyarapodjék.

Ezenkivül még számos felköszöntő mondatott. A többek közt szót emelt dr. *Fetz* polgármester, kijelentvén, hogy a forgalmi politika tekintetében teljesen feltétlen hive a kormánynak. Köszönetét és legteljesebb elismerését nyilvánitja a technikusok müködése fölött és kivánja, hogy a minisztérium és a technikusok a jövőben is oly egyetértően müködjenek, mint eddig is, ez együttes müködésre emeli poharát. (Élénk tetszés.)

Gauahl, a feldkirchi kereskedelmi kamara elnöke felköszöntőjében kijelenti, hogy csak a jelenlegi kormánynak és parlamentnek köszönhető, hogy e vasut végre létesült. (Igaz! helyes!) és végül a kereskedelmi miniszterre üriti poharát. A nyugat svájczi vasutak igazgatóságától a következő távirat érkezett. Üdv Ausztriának ama békés győzelmeért, melynek ma ünnepét üli.» A távirat Beloupt gróf tartományi főnök által felolvastatván viharos tetszést idézett elő.

A banket a késő éjjeli órákig tartott. Ma is gyönyörü idő kedvez az ünnepélynek.

Bregenz, szept. 21. (O. É.) *Király ő felsége* reggel 7 és fél órakor a kereskedelmi miniszter vezetése mellett meglátogatta a bregenzi komp-intézetet, megtekintette egy komp és egy csolnak berakodását és aztán az ujonnan létesitett kikötői épitkezéseket szemlélte meg. Ezután ő felsége az egybegyült sürü embertömeg hoch-kiáltásai közben a «Habsburg» gőzösre szállt, melyen a *bádeni nagyherczeg* és nagyherczegné látogatására *Mainau* szigetére indult. Az utazásnak legszebb időjárás kedvezett. Eleintén ugyan sürü köd boritotta a tavat, mely a távoli kilátást megakadályozta, de alig fél óra alatt a köd teljesen felemelkedett és aztán az egész utazás ragyogó napfény mellett folyt a tükörsima tavon. Tizenegy órakor a «Habsburg» gőzös Mainau-szigetén kötött kötött ki. A badeni nagyherczeg (a nevét viselő osztrák-magyar gyalogezred egyenruhájában) és a nagyherczegné a kikötőhelyen várták ő felségét. A kölcsönös üdvözlés a legszivélyesebb volt. A kiséretek bemutatása után a fejedelmi személyek a parkon át a nagyherczegi kastélyba kocsiztak, melyen a császári zászló lengett. A park bejárata, mely a kikötőhelytől néhány száz lépésnyire esik, lobogókkal volt diszitve. Néhány percz mulva *Vilmos* badeni herczeg és neje is megérkeztek a «Germania» gőzösön és szintén a kastélyba mentek, hol villásreggeli volt. A villásreggeli alatt a Constanzban állomásozó 4. badeni vadászezred zenekara játszott és több más darabon kivül az osztrák néphimnusz variáczióit, az «Oh du mein Österreich» kezdetü dalt és a Radeczky-indulót is eljátszotta. Ő felsége két óra hosszáig időzött a kastélyban, ekkor a nagyherczeg, nagyherczegné, *Vilmos* herczeg és neje kiséretében a kikötőhelyre ment. Itt a fejedelmi személyek a legszivélyesebben elbucsuztak egymástól és mialatt a zenekar az osztrák néphimnuszt játszotta, a «Habsburg» gőzös fölszedte horgonyait és folytatta utját Friedrichshafen felé. — *Friedrichshafenben* a királyi kastély kertjében, mely a tó mellett terül el, az egész *württembergi* királyi udvar fogadta ő felségét, kit a sürü néptömeg, mely a molót már déli 12 óra ellepte, megérkezése alkalmával háromszoros dörgő «hoch» kiáltással üdvözölt. A kertből ő felsége a királyi kastélyba ment. A kastély előtt a württembergi király és királyné a legszivélyesebb módon üdvözölték, mire a felségek a kastély termeibe vonultak vissza. Mintegy fél óra mulva a felségek cerclet tartottak s ezután uralkodónk a kikötőhelyre tért vissza. *Károly* király a kastély előtt ö felségétől szivélyes bucsut és ott maradt, *Olga* királyné azonban nagy darabon elkisérte uralkodónkat, kitől az elválás alkalmával igen szivélyesen bucsuzott el. Ő felsége ezután folytatta utját *Lindau* felé. A Montfort kastélyon, mely *Lujza* porosz herczegnő tulajdonát képezi s melynek közelében a «Habsburg» gőzös elhaladt, fekete-sárga zászló volt kitüzve. *Lujza* herczegnő ő felségét, a mint a hajó elhaladt, a kastély erkélyéről zsebkendőjének lobogtatásával üdvözölte. *Lindau*ban a gőzös a kikötőbe evezvén, ő felsége *Lajos* bajor herczeg nejének látogatására a Lindau közelében levő Amsee nyaralóba ment. Midőn az uralkodó ismét hajóra szállt, a part mentén sürü tömegekben álló közönség zajos «hoch» kiáltásokban tört ki, melyek folyton ismétlődtek, mialatt a hajó a kikötőből kievezett. A kikötő helylyel szemközt levő «Hôtel de Bavière» ablakaiból, valamint a kikötő partjain számos más ház ablakaiból is kendőket lobogtattak s a nép minden módon kifejezést igyekezett adni a szomszéd állam uralkodója iránt érzett rokonszenvének. Néhány perczczel öt óra után a «Habsburg» gőzös visszaérkezett Bregenzbe és ő felsége a lakosság lelkes tüntetései közben gyalog ment szállására.

Bregenz, szept. 21. (O. É.) Ő felsége a vasut megnyitása alkalmából többeket rendjellel tüntetett ki.

Bregenz, szept. 21. (O. É.) Valamennyi utczasarkon a következő legfelsőbb kézirat van kifüggesztve: «Kedves Widmann báró! Őszinte megelégedéssel és kiváló örömmel fogadtam a szeretet és öröklött hüség ismételten megujuló jeleit, melyekkel Tirolban és Vorarlbergben az arlbergi vasut nagyjelentőségü megnyitása alkalmából való jelenlegi tartózkodásom alatt mindenütt a legszivélyesebb módon elhalmoztak. Ezennel megbizom önt, hogy e tartományok hü lakosaival, kiknek körében mindenkor nagyon szivesen tartózkodom, legmelegebb köszönetemet s császári kegyem és meg nem szünő atyai gondoskodásom biztositását közölje. Kelt Bregenzben, 1884. szept. 21. Ferencz József s. k.

Legfelsőbb megbizás következtében ezt ezennel köztudomásra hozom. Kelt Bregenzben, 1884. szeptember 21-én. Widmann b. Tirol és Vorarlberg csász. és kir. helytartója.»

Bregenz, szept. 21. (O. É.) Délután 6 órakor hatvankét teritékü udvari ebéd volt, melyen résztvettek: a *parmai* herczeg, ki Svájczból érkezett, *Taaffe* gr. miniszterelnök, a jelen volt belső titkos tanácsosok, képviselők és a hatóságok főnökei. Az ebéd után ő felsége cerclet tartott. Este félkilenczkor a király, miután a pályaházban összegyült hatósági főnököktől bucsut vett, a nagy néptömeg zajos éljenzései közben az arlbergi vasuton elutazott.

A KOLERA.

Róma, szept. 21. A tegnapi nap folyamán a következő *kolera*-esetek fordultak elő: az aquilai kerületben 7 betegedési eset; az avellinoi kerületben 3 betegedési és 3 haláleset; a bergamoi kerületben 14 betegedési és 8 haláleset; a bolognai kerületben 2 betegedési és 1 haláleset; a bresciai és campobassoi kerületekben egy-egy betegedési eset; a cremonai kerületben 3 betegedési és 5 haláleset; a cuneoi kerületben 15 betegedési és 10 haláleset; a genuai kerületben 32 betegedési és 18 haláleset (ebből Spezia városára 19 betegedési eset és 12 halálozás esik); a massai kerületben 1 betegedési és 1 haláleset; a milanói kerületben 1 betegedési és 1 haláleset; a modenai kerületben 1 betegedési eset; a nápolyi kerületben 376 betegedési és 146 haláleset (ebből *Nápoly* városára 303 betegedési és 101 halálozás esik); a parmai kerületben 4 betegedési és 3 haláleset; a reggio dell' emiliai kerületben 3 betegedési és 2 haláleset és a salernoi kerületben 1 betegedési eset.

Madrid, szept. 21. Spanyolország területén tegnap kilencz ember halt meg kolerában.

KÖZGAZDASÁG.

Marosvásárhely, szept. 21. (O. É.) A maros-tordamegyei gazdasági egylet által rendezett ipar- és terménytárlat ma délben *Apor* báró elnök által megnyittatott. A megnyitásnál a város és az egész környék notabilitásai, ezek közt *Hajós* János miniszteri tanácsos és székely egyleti elnök voltak jelen. A tárlat szept. 28-ig marad nyitva.

Bécs, szept. 21. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **Értéktőzsde.** A mai vasárnapi tőzsdén a magánforgalom fölötte csendes volt, csak egy-két kötés történt osztrák hitelrészvényekben 296.60—296.29, tramvay részvényeket 213-on kerestek, *4% magyar aranyjáradék* 92.77½. Végül osztrák hitelrészvény 296.30-on zárult. A **gabnatőzsdén** nem volt üzlet.

Páris, szept. 20. (Esti terménytőzsde.) *Buza* folyó hóra 21.25 frank (= 10.25 frt), októberre 20.75 frank (= 10.02 forint), november—deczemberre 20.60 frank (= 9.95 frt), nov. 4 hóra 20.70 frk (= 9.99 frt). — *Liszt* folyó hóra 44.40 frk (= 13.40 forint), októberre 42.40 frk (= 12.88 frt), november—deczemberre 42.50 frk (= 12.91 frt), novemb. 4 hóra 42.50 frk (= 12.91 frt). — *Olaj* folyó hóra 68.— frk (= 32.84 frt), októberre 68.50 frk (= 33.09 frt), nov.—deczemberre 69.50 frk (= 33.57 frt), első 4 hóra 70.75 frk (= 34.17 frt). — *Szesz* folyó hóra 42.50 frk (= 22.36 forint), októberre 43.— frk (= 22.62 frt), nov.—deczemberre 43.50 frk (= 22.98 forint), első 4 hóra 44.25 frank (= 23.27 forint). — (Átszámitási árfolyam 100 frk vista 48.30 frt.) Szállitási dij: Budapestről 8.27 frk = 3.93 frt. Bécsből 7.87 frank = 3.74 forint.

Páris, szept. 21. Itt az a hir kering, hogy a kormány védvámpolitikájának folytatásaként felszólitotta a nagy vasuttársulatokat, hogy mondják föl a nemzetközi tarifákat, és hogy a keleti vasuttársulat a felszólitásnak már eleget is tett. — Mostanáig még egyetlen egy jelentékenyebb hirlap sem erősiti meg a fönnebbi hirt.

Páris, szedt. 21. A Havas ügynökség a következőket irja: Biztos hir szerint a nemzetközi tarifák a vasuttársulatok részéről egyszerüen azért mondattak fel, mert az állam és a társulatok közt szerződés köttetett, melyet a kamara az utolsó ülésszakban elfogadott volt.

Newyork, szeptember 20. (Kabelsürgöny.) Petroleum New-Yorkban szeptemb.-re 8, Philadelphiában szeptemberre 7⅞. Liszt 3.30. — Piros őszi buza helyben 88 (= 8.— frt), szeptemberre —.—, (= —.— frt), októberre 87⅞ (= 7.99 frt), novemberre 88⅞ (= 8.08 frt) 100 kilóként. Tengeri 62¾. Gabonafuvardij imperial-quarterkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 2½. (= 0.70 frt 100 kilóként.)

Tenyészmarhavásár Kecskeméten.

Kecskemét, szept. 21. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *kecskemétvidéki gazdasági egyesület* a mai országos vásár alkalmára dijazással egybekapcsolt tenyészmarhavásárt rendezett, a melylyel összeköttetésben jóravaló, sokáig szolgálatban álló férficselédek részére jutalmakat is tüzött ki. E marhavásár czélja volt Kecskeméten és vidékén a marhatenyésztés, különösen pedig az igavonó tenyészanyag fejlesztése és emelése, a gazdálkodással foglalkozó lakosságnak minél szebb és jobb tenyészmarha-anyag nevelésre való buzditása. Az ezzel kapcsolatban egyidejüleg rendezett férficselédjutalmazás pedig arra hivatott, hogy a gazdászatban nélkülözhetetlen szolgálattevő segédszemélyzetet kitartó szorgalomra és hüséges magaviseletre buzditsa. A kiállitási térség a marhavásártér volt, a hova 13 kiállitó (mind kecskeméti birtokos és gazda) összesen 51 darab versenyző marhát vezetett. A biráló bizottság a következő tagokból állott: elnök: *Csilléry* Benő jogakadémiai igazgató, mint a gazdasági egyesület másodelnöke. Az országos gazdasági egyesület részéről: *Pottyondy* Béla, *Németh* Pál. Nagy-Körös városa részéről *Ádám* László, *Kalocsa* Balázs. Félegyházáról *Bánhidy* István. Kecskemét városa részéről *Lestár* Péter polgármester, *Muraközy* János és *Antal* Péter. Kerekegyháza községből *Farkas* János. A kecskemétvidéki gazdasági egyesület részéről *Liptay* Pál országgyülési képviselő, *Bagi* László, *Szeless* Kálmán, *Máté* Sándor. Végre Izsák községből *Sztrohal* Vincze. Jelen volt még *Szapáry* István gróf megyei főispán. Összesen 9 dij volt kitüzve 40 arany értékben. Az első dijat (10 arany) a legszebb magyar faj tenyészképes bikára (3—7 évig) *Fekete* János 3 éves igen szép bikája nyerte el. A második dijat (5 arany) ugyanarra *Szekér* Sándor 6 éves bikája; a harmadik dijat (3 arany) *Szappanos* Elek 2 éves bikája. A legszebb magyar faj borjas tehénre kitüzött első dijat (6 arany) *Szél* Ferencz 7 éves tehenének itélték oda; a másodikat (4 arany) *Sándor* László 5 éves fias tehenének, a harmadikat (2 arany) balázsfalvi *Kiss* Aladár 7 éves tehenének. A legszebb magyar faj üszőre az első dijat (5 arany) szintugy a másodikat (3 arany) balázsfalvi *Kiss* Aladár 3 éves üszői kapták; a harmadikat pedig *Muraközy* József 2 éves üszője. — A dijak odaitélése után tartott nyilvános árverés alkalmával a dijazottak egyike sem kelt el. A vevők száma igen kevés volt, a mint általában az egész vásár igen lanyha, mi leginkább annak a körülménynek tulajdonitható, hogy a vásár és a kiállitás a zsidó ünepekkel esett össze. — A cselédek részére kitüzött két jutalomra (6 és 4 arany) összesen hárman jelentkeztek, a kik közül azonban kettő hiányos bizonyitványok miatt tekintetbe nem vétetett, a harmadik pedig *Galló Balogh* István béres, ki 9 év óta szolgál hüségesen *Fekete* János és Kálmán helybeli birtokosoknál, a második dijjal jutalmaztatott. Mint a kiállitás körül a legnagyobb érdemet szerzett egyéneket, különösen ki kell emelni *Horváth* Döme kuriai tanácselnököt, helybeli nagybirtokost és a gazdasági egyesület elnökét, ki 25 aranyat gyüjtött jutalmazási czélra, továbbá *Csilléry* Benő másodelnököt és az egyesület buzgó titkárát *Csereklyei* Károlyt, ki az ügy érdekében igen sokat fáradozott.

ÜZLETI HETI SZEMLE.

MÁSODIK RÉSZ.

— szept. 20.

Hüvelyes vetemények és termények. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Az e heti üzlet semmiben sem különbözött a mult hetitől. Az árak nem változtak. Több cikkből még mindig az uj árut várják.

Babban a hozatalok kicsinyek voltak. Nagy fehér 9.75—10.25 frtig, törpe 11—11.50 frtig fizettetett.

Lencse változatlan: zsizsikest 7—9 frtig kinálnak, felvidéki 11—11.50 frt.

Borsó forgalom nélkül; az ó termés elfogyott, uj áru még nem érkezett.

Köles állomásokról kis tételekben 6—6.25 frton köttetett.

Köleskása nyugodt, ára 11.50—12 frt; hántolt 1 forinttal drágább.

Mák után jó kereslet volt; jegyeztetik kék 26—28 frt, szürke 23.50—24.50 frt.

Moharmag nem kerestetett.

Köménymag szilárd, kinálat gyenge, ára 28—29 forint.

Szilva nagyobb forgalom nélkül rohamosan hanyatló irányt követ, a spekuláczió, mely az 1883-diki kész árut visszatartotta s a helyi névleges jegyzésektől némileg eltérő kinálatokat visszautasitottak, egyszerre eladásra határozta el magát, miáltal forgalmat akart előidézni, mi azonban csak annyiban sikerült neki, hogy 500 zsák jobb minőségü áru kelt el 7.75 forintjával, mig ellenben a szokványárut hiába kinálták 7 frton, mert az exporteurök még csak alkuba sem bocsátkoztak. Tekintve ezt, valamint azt a körülményt, hogy nekünk az idén csak közép termésünk, más országoknak ellenben jó szilvatermésük volt, a határidő áru sem tarthatta meg árjegyzéseit s különösen az 1884-iki szokványáru majdnem eladhatatlan. A külföldi vevők, okulva a tavali szállitási kellemetlenségeken csak garantirozott minőségü árut akarnak venni, melyért azonban oly magas árakat követelnek, melyek a vételt lehetetlenné teszik. E héten köttetett 100 darabos szerbiai 10.75 frtjával, 90 darabos szerbiai 12 frtjával, 100 darabos bosznai 11 frtjával október—novemberre. A jegyzett árakat a hét végén már nem lehetett elérni, ekkor bosznia szokványáru 9⅝ frt, szerbiai 9⅜ frtjával kinaltatott október—novemberre, szeptemberre 100 darabos helyből 11⅛—11 frtig és Sziszekről pedig 10 frtért kinálták, a nélkül, hogy a ki álatot figyelembe vették volna. Az üzlet határozott lanyha irányban zárult.

Szilvaiz. E czikknek az árát még mindig a hely spekuláczió szabja meg. Szlavoniai 18.75 forinton kinaltatik, mig ellenben a meglehetősen erős kontremine csak 18.50 forintot kinál. Bánsági 18.25—18.50 frt. A termelési helyekről jelentik, hogy ez idén nem termelhetnek többet, mint a mult évi mennyiségnek felét. Az időjárás a szilvaiz-készitésre kedvező s az első hozatalok nemsokára megérkeznek.

Szeszüzlet. (Az «Egyetértés» tudósitása.) E czikk üzlete javult e héten, az árak a spekuláczió élénk vételkedve mellett emelkedtek. Eladatott mintegy 6000 hektoliter részint azonnali, részint későbbi szállitásra. Kész nyersáru 28.50 frton kelt. Októberre 28.75 frton jegyeztetett. Emlitésre méltó, hogy a győri nagy szeszgyár épitése serényen halad és hogy Magyarországon sok uj szeszgyárt készülnek épiteni. Zárul a hét végével 100 liter százalékonkint 27.50—28 frton, szesz-élesztő 30.50—31 frton.

Gyapjuüzlet. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A főforgalom e héten is a czigaja gyapjura terjedt ki, melyből mintegy 600 mmázsa adatott el 47 frttól 50 frtig. Egy berlini kereskedő 150 mmázsa közép-egynyiretü gyapjut 76—80 frt és 150 mmázsa hibás egynyiretüt 66—67 frtjával vett.

Petroleum. Az e heti üzlet nagyon csekély volt, a vidék csak kis vásárlásokat eszközölt. Az árak mindenütt a mult heti szinvonalon maradtak, piaczunkon amerikai petroleum ára vám nélkül 12 frt 25 kr 100 kilonkint, alsóbbrendü árak megfelelőleg ½—¾ forinttal olcsóbban adatnak.

Élelmiszerek. (Az «Egyetértés» tudósitása.) *Baromfi.* Élénk kereslet és nagy forgalom jellemzi a lefolyt hét üzletét, de az árak a nagy kinálat folytán nem emelkedtek. Vágott libákban élénk forgalom mellett az árak középfajoknál 10—20 kr, elsőrendü árunál 30—40 krnyi emelkedésben részesültettek. *Vaj.* Csekélyebb szállitmányok párosulva magasabb szükséglettel pár forintnyi javulást eredményeztek métermázsánkint. *Tojás.* A mult hét végével beállott hausseirány tovább fejlődhetett a lefolyt hét folyama alatt, mi a csekély részletekben is erős támaszra lelt. *Burgonya.* Teljes kocsi szállitmányokban a forgalom igen kedvezőtlen volt s kinálatott jó középfaju áru 2 frtjával; vásári készletek 2.30—2.40 frtig kelt. *Vad.* Az időjárás kedvezőtlen volta még mindig káros hatást gyakorol e czikkre és ellentétben más piaczokkal az üzlet igen csekély mérvü. Jegyeztetett: liba vágott 5.50 frt; élő 6 frt, kacsa, sovány 1 frt, hizott 1.90 frt, pulyka 2.50—2.80 frt, tyuk 1.20 frt párjával, tojás 36½—37½ db 1 frtjával; vaj I. r. 82 frt, II. r. 70 frt; hagyma 3.50 frt; foghagyma 14 frt mmkint.

Sertésüzlet. (Az első magyar sertéshizlaló részvénytársaság jelentése az «Egyetértés» részére.) A nagyobb felhajtás következtében az e heti üzlet vontatott volt és kivált a nehezebb fajok ára, mivel kevésbbé kerestettek, esett. *Heti átlagárak*: magyar válogatott áru 260—320 kilós 48—48.50 kr, 180—250 kilós 49—49½ krajczár, öreg 300 kilónál nehezebb 47—47.50 kr, vidéki sertés 49—50 kr. Az átmeneti forgalomban: szerbiai 49—50 kr., romániai 48.50—50 kr. sörtés sertés 49 kr kilogrammonkint. — *Takarmány-árak:* tengeri 6.70 frt, árpa 6.65 frt métermázsánkint, készfizetéssel. — *Helybeli sertésállomány:* szept. 12-én maradt 92722 db. *Felhajtatott* Magyarországból hizott 2398 db, Szerbiából 1632 db, Romániából 1227 db., a magyar államvasuton hizott 3497 db, makkos 1917 db, a budai vámon át 166 darab, összesen 10917 db. *Elszállittatott*: a felvidékre 366 db, Bécsbe 1714 db., Csehországba 495 db., Bodenbachon át 970 db., Ruttkán át 2008 drb., budapesti fogyasztás 3034 db., kültelki fogyasztás 300 db., a magyar államvasuton 200 db. összesen 9057 db, állományban marad 94582 db. A részvényszállásokban van 17279 drb sertés. Az egészségügyi és átmeneti szállásokban szept. 12-én volt 8285 db sertés, marad 8129 db, és pedig 3572 db szerbiai, 4557 db romániai. Az egészségi vizsgálatoknál január 1-je óta 720 drb vonatott el a fogyasztás alól és forditlatott technikai czélokra.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **Különvonatok a nagykikindai gazdasági kiállitáshoz.** A szeptember 25., 26., 27. és 28-án Nagy-Kikindán tartandó gazdasági kiállitás alkalmából az osztrák-magyar államvasut-társaság a jelzett napokon reggelenkint Perjámosról és Szegedről Nagykikindára külön kéjvonatot fog inditani, melyhez minden érintett állomásban menet-térti jegyek 50% mérsékléssel fognak kiszolgáltatni. A visszautazás ugyanazon napokon este szintén külön vonaton történhetik. A külön kéjvonat indul: Perjámosról reggel 6 órakor, Szegedről 7 óra 30 perczkor, érkezik N.-Kikindára délelőtt 9 órakor, visszatér Nagykikindáról este 5 ó. 31 p.-kor, érkezik Szegedre este 7 órakor, Perjámosra este 8 ó. 10 p.-kor. Temesvár és N.-Kikinda között a 408. és 421. sz. közönséges vonatok menetrende teszi lehetségessé, hogy N.-Kikindára való utazás és az onnan való visszatérés egy nap alatt mérsékelt ár mellett megtételhessék.

* **Osztrák-magyar államvasut.** Tegnap ment végbe az osztrák-magyar államvasut tornócz-tardoskeddi és a Vág-hidon át egész Sellyéig lerakott második vágányának mütanrendőri bejárása. Most már e vasutnak Marcheggtől Érsekujvárig és Vácztól Budapestig kettős vágánya van, s csak mintegy 70 kilométer hosszu vonal marad még egy vágányu Maros és Szobb állomások közelében. Ez utóbbi vonalon a talajviszonyok akadályozó alakulása miatt a második vágányt aligha fogják lerakni. Minthogy az osztrák vonalon Marcheggig a második vágányt most rakják le, nem sokára az egész vonal Budapesttől Bécsig — az emlitett rész kivételével — kettős vágányu lesz.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A magyar járadék-konverzió.** Holnap szeptember 22-én nyilik meg, mint már jelentettük, az aláirás a magyar négyszázalékos aranyjáradékra, mely kibocsátásnak czélja az összes még forgalomban levő kétszázalékos aranyjáradéknak bevonása. Az aláirásra k

rülő négyszázalékos aranyjáradék 125 millió forint névértékü összeget képvisel. A mint az aláirási felhivásból is kitünik, a Rothschild-csoport nagy sulyt fektet arra, hogy a kinnlévő hatszázalékos aranyjáradék kicseréltessék, mert különben tulajdonosainak nem kinálna oly nagy praemiumot. Az a czimlet-tulajdonos ugyanis, a ki pénzét annak idején egyszerüen a magyar pénztáraknál fel venni akarja, 100 forint névértékért 101.90 forintot kap londoni szokvány szerint. Egy font sterlingre 20 márkát és 28 fillért kell számitani, és ha 101·90-et márkákra átszámitunk, ugy 203 márkát és 80 fillért nyerünk, mig ellenben a négyszázalékos járadékért való kicserélésnél 205 márkát és 40 fillért adnak, tehát 1 márka és 60 fillérrel többet, mint a hat hónap mulva történő beváltásnál. Az aláirást épen a hatszázalékos czimletek tulajdonosaira való tekintetből terjesztették ki három napra, hogy időt és alkalmat nyerjenek a fönti kedvezményt igénybe vehetni. Különben kétséget sem szenvedhet, hogy ez teljes mérvben történni is fog, mert az általános helyzet és a pénzpiaczi viszonyok olyanok, hogy a magyar hatszázalékos aranyjáradékba fektetett pénzt nem egyhamar lehet előnyösebben elhelyezni, mint ha a hatszázalékos járadékot négyszázalékossal cserélik ki. Az állami értékpapirok árfolyamállása világosan mutatja, hogy nagy befektetési szükség uralkodik, s az érvényben levő kamatláb nem alkalmas arra, hogy ezen az állapoton segitsen. Ezt különösen a párisi és londoni pénzpiaczon lehet észrevenni, a hol ujabb időben ismét nagyobb érdeklődést tanusitanak az aranyjáradék iránt, minélfogva a párisi és londoni Rothschild-czégek előjegyzéseket is elfogadtak a magyar négyszázalékos aranyjáradéknak, mig az utolsó alkalommal csak a hatszázalékosnak négyszázalékosért való kicserélést fogadták el. E jegyzéseket illetőleg a mostani viszonyok közt minden esetre nagy sikert lehet várni. E mellett szól már az a nagy különbség is, mely a magyar és az osztrák járadék közt létezik. Hogy mily nagy e különbség, azt a magyar ötszázalékos papirjáradékból eléggé lehet következtetni, mert épen ez az érték szolgál ugy szólván a magyar és az osztrák járadékok közti különbözet alapjául, miből könnyen ki lehet számitani, hány százalékkal fog a magyar négyszázalékos aranyjáradék a mostani árfolyamon tul a vele egyenlően kamatozó osztrák aranyjáradék jegyzéséhez közeledni. Ez a becslés a magyar négyszázalékos aranyjáradéknak tekintélyes chanceokat biztosit a spekulaczióban. S ennek megfontolása mindenesetre arra a meggyőződésre vezet, hogy daczára a különféle oppozicziónak, a holnap megnyitandó aláirás tetemes tuljegyzést fog eredményezni. De ha eredménye e feltevésnek nem is felelne meg, az üzlet perspektivája legkevésbé sem rosszabb, sőt a konzorciumra nézve még bizonyos tekintetben előnyös volna, mert a nagy befektetési szükséglet és a jó befektetési értékek hiánya mellett lehetetlen, hogy a tőke a magyar négyszázalékos aranyjáradékot legalkalmasabbnak ne találja, s igy a konzorczium mégis abban a helyzetben volna, hogy tárczáját lassankint ugyan, de folyton emelkedő árfolyamok mellett ürithetné ki.

** **A Weinrich-czég ügye.** Ez ügyben az elhatározás még mindig nem történt meg. Mult kedden és szerdán Pecekben szakértői szemlét tartottak a czélból, hogy a Weinrich-féle gyárak és birtokok viszonyait megállapithassák s ezek alapján a gyárak és a jószág üzemfolytatásának előrelátható eredményéről tájékozást szerezhessenek. A szakértő bizottság, melyet a legmérvadóbb hitelezőkből állitottak össze, most a jegyzőkönyvet késziti s a hét elején a tulajdonképeni véleményt is irásba foglalják. A véleményadásra a mérvadó hitelezőket szólitják föl, hogy a czukorgyárak üzemfolytatásának chanceait összeállithassák. Igy tehát még most nem lehet határozottan mondani, vajjon létre fog-e az ügy biróságon kivüli rendezése jönni, mert az épen a gyárak üzemének folytatásától függ. Az ideiglenes halasztás szeptember végén jár le.

** **Osztrák ötszázalékos papirjáradék.** Az osztrák hitelintézet az utolsó kibocsátásu ötszázalékos osztrák papirjáradékból, mely kibocsátás ez év april havában történt és 31·146 millió forint névértékü összegre terjedt ki, eddig a felét adta el. Minthogy a mult évben átvett 17.5 millió forintot tevő deficzitjáradékot már eladta, ugy még vagy 15 millió forint értékü márcziusi járadék van az osztrák hitelintézet tárczájában.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Szeptember 21. —

Gabonatőzsde.

A zsidó ünnepek miatt ma sem volt kész áruban, sem határidőben üzlet.

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén szintén nem volt forgalom. Osztrák hitelrészvény névlegesen 297, magyar 4-százalékos aranyjáradék 92.77½, magyar papirjáradék 88.80.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Vidéki üzlet.

Nagybecskerek, szept. 19. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Gabnaüzletünk rég nem tapasztalt lanyha áramlatnak indult, alig akad vevő terményeinkre és ezek is csak nyomott árak mellett vásárolnak. Első rendü buza 7—7.30 frtig. könnyebb minőségü 6.50 frt, árpa 5.25—6 frtig, zab 5.15 frt, tengeri ó áru 6.25 frt, uj tengeri 4.60 frtjával métermázsánkint; ez utóbbi tavaszi szállitásra.

Ipolyság, szept. 17. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A nyomott árak mellett a gazdák épen csak hogy adójukat fizethetik ki. Kevés gabnát hoznak piaczra, mert a kereskedők a legszebb buzáért 6.25—6.50 frtnál többet nem adnak métermázsánkint. A kereskedelem egészen pang, forgalom nincs és a kereskedők követeléseiket be nem hajthatják. Sarju és más takarmány betakaritását a tartós szép idők mellett elvégeztük. Tengeri és répákban közép termésre számithatunk. Ellenben a szőllő tartós szép meleg idők mellett szépen érik, rohadás eddig nem érte, igy jó és bő szürethez biztos a remény. Az őszi vetéssel még nem foglalkoznak, gazdáink várnak esőt, hogy jobb szántás legyen.

Kula, szept 18. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A mai hetivásáron mindennemü élelmiszer jó mennyiségben volt képviselve. Jegyzünk: buzát 6.50—7.20 frtig, árpát 5.80—6 frtig, zabot 5.30—5.35 frtig; uj csöves tengerit 70—80 krig zsákszámra és nagyságra nézve. Az árpavetés már nagyobbrészt be van végezve és némely helyen már ki is kelt, most fognak a buzavetéshez's egy pár órányi eső igen jó és hasznos volna. Burgonya igen jó termést adott; borterméshen nagyon csalódtunk.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Az országos tenyészállatvásár** biráló bizottsága ma hirdette ki müködésének eredményét. E szerint a dijakat a következőleg itélte oda: *A magyar fajta szarvasmarhák* csoportjában az első dijak ki nem adattak, a többi dijakat és pedig: II. dijat 40 db aranyat Pallavicini Sándor gr. 2½ éves magyar bikája nyerte. 3-ik dijat 20 db aranyat ugyanannak 26. számu 2½ éves bikája.

A tehéndijaknál: II. dijjal 5 db aranynyal Szunyogh Albert pocsai birtokos 38 sz. tehenét. III. dijjal Pallavicini S. őrgróf 21. sz. tehenét tüntették ki.

A nyugati fajtáknál: 1-ső dijra 80 db 10 frkos aranyra érdemesittetett Szeniczey Ödön által kiállitott simmenthali bika. 2-dik dijra, 40 db 10 frkos aranyra Ordódy Pál simmenthali bikája. 3-ik dijra, 30 db 10 frkos aranyra Grotovszky lovag berni bikája. 10 aranyra a 4-ik dijra gr. Schönborn Ervin allgaui bikája.

Ugyane fajták *bikaborju alcsoportjában:* 1-ső dijra, 10 drb aranyra érdemesitetett Rosenthal Alfréd által képviselt tiroli bikanevelő-társulat által kiállitott innvölgyi bikaborju, 2-ik dijra, 5 aranyra Forster Géza simmenthali bikaborja.

Ugyane fajták *tehén csoportjában:* 1 dijra 50 aranyra Rosenthal Alfréd által képviselt tiroli haszonállat kiviteli társulat által kiállitott innvölgyi tehén. 2-dik dijra, 20 aranyra gróf Pejacsevich János pinzgaui tehene. 3-ik dijra, 10 aranyra Grotovszky lovag berni tehene.

Elismerő oklevelet nyertek Schönborn Ervin gr. és Schönfeld és Löwinger berni teheneikért.

A sertések csoportjában a fehér kondorszőrüeknél. 1. dijjal 20 db aranynyal Balázsházy Bertalan ködombi tenyészanyaga; 2. dijjal 15 db aranynyal Károlyi Alajos gróf tótmegyeri tenyészete; 3. dijjal 10 db aranynyal gróf Lázár Jenő megyesfalvi tenyészete; 4. dijjal 8 db aranynyal Schweyer Vilmos fegyverneki tenyészete.

Elismerő oklevélre érdemesittetett gróf Eszterházy Mór és Miklós tatatóvárosi tenyészetéből kiállitott kan, továbbá Karsay Albert N. teleki és gróf Schönborn Ervin munkácsi tenyészete.

A fekete kondorszőrüek csoportjában: 1. dijjal 20 db aranynyal Szunyogh Albert pocsaji tenyészfalkája.

A kiállitott gépekért, melyek bizonyos haladást mutatnak, a következők elismerő oklevelet nyertek és pedig: *Kühne* Ede, szoritókészülékkel ellátott répavágója, kombinált szecskavágója és darálógépe kisbirtokosok használatára. *Umráth és társának* járgányos szecskavágója czélszerü váltó készülékkel, U. .J szecskavágója a kisbirtokos használatára, igen jó szabályzó készülékkel. *Havas* Mihály hordozható és belső fogazatra járó járgánya. *Fehér* Miklós Decauville vasutja, Kriger-féle trieurje, szalmakötél fonója. *Reitlinger,* malátacsirája. *Schmitt és Császár* kölesdarája és sajtolt kölesdarája. *Schottola* Ernő. fedélpapir lemeze, vizhatlan ponyvája, pinczegazdasági eszközei. *Schlik*-féle vas- öntő- és gépgyár darálója gőzerőre, járgányos szecskavágója, Backer-rendszerü rostája. *Nicholson W. Fülöp,* szolid kiállitásu vetőgépe, czélszerü hármas-boronája, Backer-rendszerü rostája, *Florencz* hidmérlege.

NAPIREND: Szeptember 22-én.

Naptár: Hétfő. — Római kath.: Móricz vértanu. — Prot.: Móricz. — Görög-orosz: (szept. 10.) Menodóra. — Zsidó: (tisri 3.) Gedeon-napi böjt. — Nap kél 5 ó. 48 p., nyug. 5 ó. 56 p.— Hold kél 8 ó. 57 p. regg., nyug. 7 ó. 23 p. este. — Nap a mérleg jegyébe lép 4 ó. 22 p. délután. — Csillagászati ősz kezdete.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.
Országos (tenyész) **szarvasmarhavásár és kiállitás** a közvágóhidi marhavásáren d. e. 9— este 8 óráig.
A fővárosi gazdasági és pénzügyi bizottság ülése d. e. 10 órakor a régi városháza tanácstermében.
Krisztus a Kalvárián Munkácsy képe a müosarnokban d. e. 9-től d. u. 5-ig és este ½7—9. Belépti dij 1 frt.
Gyümölcskiállitás a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4.
Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12-töig, d. u. 2—4-ig.
Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-töl d. u. 1-ig.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton ünnepnapok kivételevel naponként látható d. e. 8—12 és d. u. 2—6.
Muzeumban: term. rajz- és népismetár d. e. 9—-től d. u. 1.
Akadémiai könyvtár d. e. 9—12.
Egyetemi könyvtár d. e. 9—12-ig.
Muzeumi könyvtár d. e. 9 d. u. 1 óráig.
Állatkert nyitva egész nap.
Margitszigetre hajó indul óránkint.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

Alulirottak, mint Fenyő Sándor ur megbizottjai, kérdőre vontuk Clair Vilmos urat ama sértés miatt, melylyel ő e hó 14-én a «Fiume» kávéházban Fenyő Sándor urral szemben élt. De mielőtt az elégtételadás és elégtételszerzés módozatainak megállapitása iránt tárgyalásokba bocsátkoztunk volna, értésére adtuk Clair Vilmos ur megbizottjainak, hogy mi addig, mig Clair Vilmos ur az *Egyetértés* 1884 évi április hó 13-iki számában megjelent nyilatkozatokban ellene felsorolt ügyeket *el nem intézi;* illetőleg az ügyeknek általa történt elintézését nem *dokumentálja;* vagy pedig a mig őt egy erre felkérendő *külön becsületbiróság* az emlitett ügyekre nézve fel nem menti: felünk részéről *a lovagias uton való elégtételszerzést meg nem engedhetjük.* A becsületbiróság kérdésére vonatkozólag Clair ur megbizottjai, megbizójuk nevében kijelentették, hogy felük ebbeli propoziczionkat *egyáltalában nem fogadja el;* az elintézetlen ügyek elintézésére nézve azt adták elő, hogy Clair Vilmos ur azokat alkalmasint tisztázni fogja, *de határidőt nem emlitettek;* hangsulyozták azonban, hogy Clair Vilmos ur a sértésért kész Fenyő Sándor urnak bárminő elégtételt adni. E nyilatkozatok után mi azt ajánlottuk, hogy Clair Vilmosnak ügyei elintézésére *időt adunk;* tüzessék ki záros határidő s ha Clair ur e záros határidő alatt az emlitett ügyeknek általa történt elintézését előttünk igazolja, mi az ügy lovagias uton való lebonyolitása elé *akadályt nem gördittünk.* Clair Vilmos ur megbizottjai ezt közölték felükkel, de mint ma kelt és hozzánk intézett levelökben értesitenek, Clair Vilmos ur abbeli kivánságunknak, hogy az ellene felhozott s a nyilvánosság előtt is sokat pertraktált ügyeinek általa történt elintézését bizonyos határidő alatt igazolja, *eleget tenni nem hajlandó.* Ezeknél fogva mi Fenyő Sándor ur részéről az ügyet *a lovagias eljárás terén* befejezettnek jelentjük ki. Kelt Budapesten 1884. szept. 20-án. *Inczédi* Lajos, *Szatmári* Mór.

Megbizottaim e nyilatkozatából kitünvén, hogy Clair Vilmos urral szemben lovagias uton elégtételt nem szerezhetek, kijelentem, hogy a szenvedett sértésért más uton fogok magamnak megtorlást szerezni.

Fenyő Sándor.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHAZ.

Budapest, szept. 22-én

FERRÉOL.

Szinmü 4 felv. Irta Sardou V. Forditották Beniczky I. és Kulifay E.

Személyek:

Ferréol	Náday
De Boismartel	Gyenes
Lavardin	Bercsényi
Perrisol	Vizvári
Martial	Szigeti Imre
Maxence	Latabár
Brochat	Földényi
Ludolphe	Körösmezey
Du Rosoy	Horváth
Ducoudray	Mészáros
Bonin	Császár
Sextius	Pintér
1-ső szolga	Sántha
2-ik szolga	Faludi
Alexis	Szilágyi
Rokerte	Helvey L.
Thérése	Alszegi I.
D'Orbesson	Lendvayné
Da Valtamiers	Györgyné
De l'Estaque	J. Gaál I.
D'Artigues	Császárné
Denise	Békessy I.
Főadószedő	Szalóki
Igazgató	Gál
1-ső szolga	Kemény
2-ik szolga	Flóris

Kezdete 7 órakor.

Holnap, szeptember 23-án. **a szinház zárva.**

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, szeptember 22-én.

BLAHA LUIZA asszony mint vendég.

A szökött katona.

Eredeti népszinmü dalokkal 3 szakaszban. Irta Szigligeti E. Zenéjét szerzette Szerdahelyi J.

Személyek:

Monti gróf	Eöri
Kamilla	Pártényiné
Korpádiné	Klárné
Gergely	Tamássy
Lajos	Benedek
Julcsa	Blaha L. assz.
Gémesi	Komáromi
Pista	Ujvári
Jancsi	Bónis
Kisbiró	V. Kovács
1-ső vasvillás	Kopácsi
2-ik «	Baranyai
3-ik «	Kósa
Monti inasa	Marton

Kezdete 7 órakor.

Holnap, szeptember 23-án. *Rip van Winkle.*

FŐVÁROSI SZINKÖR

Budán a Krisztinavárosban.

Budapest, szept. 22-én.

A karszemélyzet jutalomjátéka.

A koldusdiák.

Vig operette 3 felvonásban. Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHÁZ.

Budapest, szept. 22-én.

Millöcker uj nyitányával:

Der Bettelstudent.

Operette 3 felvonásban. Kezdete 7 órakor.

A legkinosabb fogfájást *azonnal és biztosan megszünteti a*

RAVISSANTE SZÁJVIZ

Dr. LEJOSSE-tól Párisban,

s igy feleslegessé teszi fájós fogak azonnali kihuzását. Felülmulhatatlan, ezerszeresen kipróbált s legjobb hirnevü készitmény, valamint a beteg, ugy a még egészséges fogak ápolására, épen tartására, teljes tisztitására és a foghus erősitésére. Naponta használatnál a foghus vérzését, a fogak olvasodását, a fogak romlását meggátolja és a **legkinosabb fogfájást** *(1 evőkanálnyi szájviz, 3 kanálnyi lvóviz vegyülékkel)* egy vagy kétszeri öblités után **tökéletesen megszünteti.** — Felnőttek és gyermekek egyaránt használják legjobb sikerrel és maholnap egy családnál sem fog e kitünő szer hiányozni. — ☞ *Egy nagy eredeti üveg ára 1 frt.* ☜

a RAVISSANTE FOGPOR, felülmulhatatlan, legjobb hatásu és teljesen ártalmatlan; a fogakat gyönyörü szépen fehériti. — ● **Egy doboz ára 50 krajczár.** ●

Levélbeli megrendelések utánvétel mellett póstafordultával eszközöltetnek. 11048

Központi főraktár: SVARC F. U. illatszertárában, Városháztér 9. szám Budapesten, valódi minőségben kaphatók még Török József ur gyógyszertárában és a legtöbb vidéki gyógytárakban.

IDŐJÁRÁS szept. 21. regg. 7 órakor

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700	Szél iránya és ereje 1—12	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	63.9	DK 3	+ 13.5	—	○
Beszterczе	62.8	NY 1	+ 11.2	—	◑
Beszterczebánya	62.6	ENY 2	+ 12.2	—	●
Budapest	63.6	◎	+ 12.7	—	○
Csáktornya	63.4	EK 1	+ 15.0	—	●
Debreczen	62.8	DNY 2	+ 14.2	—	≡
Eger	64.5	EK 1	+ 12.9	—	●
Eszék	—	—	—		
Fiume	63.6	NY 1	+ 17.1	—	●
Késmárk	—	—	—		
Keszthely	—	—	—		
Kolozsvár	64.0	ENY 1	+ 9.2	—	◑
Magyar-Óvár	64.4	◎	+ 9.0	—	○
Mármaros-Sziget	64.1	D 1	+ 10.3	—	≡
Nagy-Enyed	66.1	K 1	+ 14.0	—	≡
Nagy-Szeben	64.1	K 1	+ 8.2	7	◑
Nagyvárad	63.2	◎	+ 14.4	—	◑
Orsova	64.4	◎	+ 12.8	2	∞
Pancsova	64.5	ENY 2	+ 14.3	—	◑
Selmeczbánya	64.4	NY 3	+ 12.5	—	○
Sopron	—	—	—	—	
Szatmár-Németi	62.3	K 2	+ 10.0	—	≡
Szeged	63.1	NY 1	+ 13.0	—	◑
Sepsi-Szt-György	63.0	◎	+ 12.4	2	○
Szolnok	—	—	—	—	
Temesvár	65.7	D 3	+ 13.8	—	●
Trencsén	63.0	ENY 1	+ 10.0	—	○
Ungvár	62.1	EK 2	+ 10.5	—	●
Zágráb	64.2	EK 1	+ 17.3	—	◑
Bécs	64.7	◎	+ 10.5	—	○
Bregenz	63.1	◎	+ 11.6	—	○
Lesina	63.8	K 1	+ 20.0	—	○
Pola	62.8	K 1	+ 15.8	9	○
Prága	64.7	E 1	+ 9.1	—	○

Jelek magyarázata ◎ — szélcsend; ○ — tiszta, derült; ◔ — ¼ felhős; ◑ — ½ felhős; ◕ — ¾ felhős; ● — borult; ◉ — esős, — ▲ jég; ≡ — köd; ✳ — hóesö; ∞ — göz; ⚡ — zivattar, villám

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A nagy légnyomások (764—766) egyike Németországban, másika a Balkánfélszigeten, a depresszió (758—759) pedig Oroszországban van. Mérsékelt szelekkel az idő északnyugoton derült, délkeleten változó, helyenkint esővel. A hőváltozás csekély.

Hazánkban: Részben nyugotias, részben keleties mérsékelt szelek mellett, a hőmérséklet kisebb lett; a légnyomás keleten nagyobbodott. Az idő délkeleten változó, helyenkint esővel, köddel; északnyugoton közepes derült, száraz.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Változó felhőzetü, közben napos időt várhatni, helyenkint esővel, kevés hőváltozás mellett.

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság

Cs. és kir. szab. a maga nemében egyetlen hatásu (nem méreg! de csakis rágó állatoknak halálos) **patkány- és egér-irtószer,**

Egy bádog doboz ára **1 forint, 6 doboz ára 5 forint o. é.**

Valódi minden rovartirtószer.

Egyenesen behozott (importált) vegyészileg tiszta növénykészitmény, biztos hatásu alkatrészekből álló teljesen méregmentes, elismerve mint a **poloskák, molyok, svábbogarak, csótánybogarak (Russenkäfer), hangyák, bolhák,** stb gyökeres kiirtására. — **Ára egy doboznak 1 frt o. é.** Számos megrendeléseket vár

Reiss B. R.

magyar kir. szabad. vegyészeti termények gyára,

BUDAPEST, VII., király-utcza 47. sz. I. emelet

Bejelentéseket a **4% magy. aranyjáradék** aláirására, mely e hó 22, 23 és 24-én történik, készpénz mellett vagy becserélésre (**6% aranyjáradék** ellen dijmentesen) **az eredeti feltételek** mellett **mától** fogva elfogadunk.

A kötvényeket kiegyenlitésig igen előnyös feltételek mellett letétbe veszszük. 11066

Tőzsdei intézkedéseknél a dij és a stellage üzlet igen ajánlható, mert ezeknél legkedvezőtlenebb esetben csak a lefizetett kis dijat mintegy **25** frtot 5000 frt járadéknál vagy mint egy **60** frtot 25 drb hitel részvénynél lehet elveszteni — ellenben a **legnagyobb nyeremény** érhető el.

Budapesti LLOYD

Engel Zsigmond és Társa

bank és váltó-üzlete

BUDAPEST, dorottya-utca 5.

IGÉRVÉNYEK 250000 frt főnyereménynyel.

Kommunal Huzás október hó 1-én à 2 frt 50 kr. és bélyeg.

Földhitel sorsjegy. Huzás október hó 15-én csak 1 frt és bélyeg.

Mindkét igérvény csak **4 frt** (**4 frt 50 kr.** helyett).

Fölpénz nélkül semmi sem teljesittetik.

Főnyeremény **250000 frt** Főnyeremény

nyerhető

Igérvényekkel.

Bécsi sorsjegyekre

huzás október 1-én á 2 frt 50 és bélyeg.

Földhitel sorsjegyekre

huzás október 15-én á 2 frt és bélyeg.

☞ Mindkettő összesen csak 4 frt. ☜

BRANDL ARNOLD

11051 BANK- ÉS VÁLTÓHÁZA

Ferencz Józseftér 3. **Budapesten,** Diana-fürdő épület.

Hirdetések elvétetnek a kiadóhivatalban Budapesten IV ker., himzö- és kalap-utcza sarkán.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen **legöregebb és legismertebb rendelési intézet** a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbővebb tapasztalokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható. 11005

Dr Leitner

40 év óta fennálló rendelési intézetében, Budapesten, dob-utcza 18. **titkos betegségek, tehetetlenség,** önfertőzés, fehérfolyás levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—9-ig, d. u: 1—5-ig, este 7—10-ig.

NEUSCHLOSZ ÖDÖN ÉS MARCEL

ezelőtt NEUSCHLOSZ J. FIAI.

Budapest, Ujpesti-rakpart 10.

gőzfürész-, faáru- és parket-gyára ács- és asztalos üzlet, ajánlja nagy választéku **parketjeit.** Folytonosan nagy készlete van száraz, hibátlan **tölgyfa, amerikai padlózatból.** Három évi garantiát nyujt. — **Parket-lerakást** helyben mint vidéken jól és jutányosan eszközöltet. Kivánatra **mintákatés árjegyzéket** bel- mint külföldre legnagyobb készséggel bérmentesen küld. Elvállal **szerszám- és épületfa szállitást, ács- és asztalos-munkákat** igen mérsékel feltételek mellett. — ☞ **Kiállitási pavillonok és szekrények.** ☜ 9823

☞ **Csak** ☜ 11012

ZACCHIRI N. ÉS G.

KELETI ÁRUHÁZÁBAN.

Budapesten, *IV., Mária Valéria-utcza 9. sz. a.*

Bécsben I. Bartensteingasse 5, és I. Graben 26.

Legnagyobb raktár:

valódi smyrna **szalon szőnyegekből** minden nagyságban; valódi **PERZSIAISZŐNYEGEKBŐL** legdúsabb választékban, valódi **pamlag-szőnyeg** antik és uj.

Futó-szőnyegek, brüseli, Tapestrie, velour, hollandi, Manilla, Cocos; *Ágy-szönyegek.* különböző árakban; **függönyök és Portiérek** perzsiai mintákban, **asztalteritők, szamártáskák,** bronce áruk, china és japáni porczellán- edények.

Nagy választék keleti különlegességekben.

Kinek Bécsben!!! *bármi, bajos, titkos vagy sürgős* dolgot kell elintézni, vagy bármiféle *értesitést* kiván, bizalommal forduljon az *«oesterr. Interventions-Bureau»-hoz Bécsbe,* IV., Apfelgasse 6. 11025

Kávé

Cuba, Non plus ultra à frt 1.80
Java, legfinomabb « « 1.52
Menado, nagyszemü « « 1.60
Santos, finom izü « « 1.38
Rio, igen erős, fin. « « 1.32
Jamaika, kiváló « « 1.28
kilója, tiszta sulyban **vámozva** és **bérmentesen,**

MAITI R.

triesztl nagykereskedőház által legfinomabb, zamatos, erőteljes, tiszta áru, 5 kilós bálokban, postán utánvét mellett Magyarország minden helységébe küldetik.

Miután kávé-küldeményével nagyon meg voltam elégedve, kérem, küldjön ismét 1 bál Cubát és 1 bál Menadot.
Herkály Uj-Szőny mellett, 1884 márczius 8-án.
Tóth Lajos.

Az előbbi kávé-küldeményekkel nagyon megelégedve, kérem, küldjön ismét 1 bál Cubát 1 frt 80 krjával.
Grácz, 1884 február 21-én.
Dr. Koch János, tanár.

A kapott kitünő jóságu kávénemekért lekötelező köszönetem mellett, kérem, küldjön ismét, stb.
Krems, 1883 augusztus 16.
Wellenheim Cajus
csász. tanacsos és pénzügyi főtanácsos. 1752

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönőirat folytán ezen intézet legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugyosőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehér folyást bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket,** melyeknek a **magtalanság** egyik főokozója, és **bőrbetegségeket,** gyógyit **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt cs. k. oszt.-főorvos.
Lakás: Budapest, Terézváros gyár-utcza 7. I. em. bejárat a lépcsőről, a sugár-uttól jobbra a második ház.
Rendel: naponta 10 órától d. e., egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. ☞ Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. ☜
Nőknek külön váróterem. 10000

Őszi és téli idény.

KÉSZ URI RUHAK

tiszta gyapjuból kezesség mellett.

Eleg. div. felöltő	12—40 frtig,
divatos öltönyök	16—40 «
sétakabátok	18—30 «
loden-menosikof	16—40 «
télikabátok	18—60 «
papi felöltők	20—40 «
vadászkabátok	8—20 «
leguj. div. nadrágok	6—15 «

valamint mindennemü kész uri ruhák a leggondosabban készitve. a legdiszesebb szabás, legujabb minta a legolcsobb szabott árak mellett. A legfinomabb angol, franczia, brünni kelmék mérték utánni megrendelések számára

GROSSMANN S.

Budapest, Deák Ferencz- és bécsi utcza sarkán.

(Az árak minden darabon rajta láthatók.) Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek. 10983

1884. szept. **93. sz.** 1884. szept.

BUDAPESTI SZEMLE

a M. Tud. Akadémia megbizásából szerkeszti

GYULAI PÁL.

TARTALOM:

Oroszország vallásos viszonyai. — Rajeczi Istvántól.
Tanulmányok népünk életviszonyairól. — Jekelfalussy Józseftől.
Egy álmadozó naplója. — Végh Arthurtól.
Mozgalmak az egyetemi rendszer ügyében. (I.) — Szabó Józseftől.
Lucretia asszony utczája. Beszély. Mérimée Prosper után francziából. — Csurgó Györgytől.
Költemények. Itthon. Szász Károlytól.— Petrarca sonetteiből I—X. Olaszból. — Radó Antaltól.
A kamatláb története Németországon a jelen században. — Fekete Ignácztól.
Kőrösi Csoma Sándor. — Duka Tivadartól.
Értesitő. Wertheimer E.: Ausztria és Magyarország a XIX-ik század első tizedében. Szilágyi Sándortól. — Daudet A.: Sapho. rf. — Przsevalszkij: Harmadik utja Közép-Ázsiába. —s.— Wieland: Az Abderiták. Heinrich Gusztávtól. — Wirth M.: Ernste und frohe Tage. N. T. — V. Nagy Sándor: A székelyföldön és az Al-Dunán. — S. — Koroda Pál. Alkibiadesz. f.

A BUDAPESTI SZEMLE, mely eddig évenként hatszor jelent meg 80—90 ivnyi tartalommal, 1881 január 1-től kezdve havi szemlévé változott át, s megjelen évenként tizenkétszer 120 ivnyi tartalommal, az eddigi előfizetési ár mellett.

A **Budapesti Szemle** tájékozni igyekszik a magyar közönséget az eszmékről, melyek világszerte foglalkoztatják a szellemeket s mintegy közvetitő kiván lenni egyfelől a szaktudomány és a mivelt közönség, másfelől a hazai és külföldi irodalom közt. **E mellett lehető széles tért nyit a nemzetgazdasági közleményeknek, a m. tud. akadémia nemzetgazdasági bizottságától támogatva.**

Megjelen évenként 12-szer 10 ivnyi havi füzetekben. Előfizetési ára bérmentes küldéssel egész évre 12 frt, félévre 6 frt.

Előfizetéseket minden könyvárus elfogad. Bécsben, Szelinski György cs. kir. egyet. könyvárus, I. Stefansplatz Nr. 6.

Az előfizetési pénzek az alulirt társulat kiadó-hivatalába küldendők be, vagy a könyvárusokhoz, a kik szintén föl vannak hatalmazva elfogadásukra.

FRANKLIN-TÁRSULAT,

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda Budapesten

KIS HIRDETÉSEK

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódások, ra pontosan válaszolunk ha a szükséges posta bélyeg beküldetik, és a hirdetés száma közöltetik.

DDYDDCDDS.LSLVWBU5H8G B4A7DLS423RFS9bYL5DL57LS LRG49KGC1Q1AFS9bB4XMHU SAM1SKRA1.9BDLRGCVZ9HTC AM2626AGJ7LTBS6AGJ23AROD 3SRRORG3EZ1TBW 7871

Alkalmazást nyer

Keresek rőfös női divat üzletembe egy, esetleg két ügyes segédet azonnali felvételre. Rosenfeld Miksa, Szatmáron. 7869

Butorkereskedésbe azonnal állandó alkalmazást kap egy olyan szakértő, a ki a magyar s német nyelven kivül a könyvvezetésben is jártas. — Ajánlatok Gebauer Károlyhoz Debreczenbe küldendők. 7868

Ezer holdas teljesen fölszerelt gazdaságba hat évre kerestetik egy önálló gazdatiszt. Kinek 3000 frtja van mi 7%-ot jövedelmezve a birtokban fog használtatni. 7875

Segéd füszerkereskedésbe felvétetik. 7849

Alkalmazást keres

Bárminemü mérnöki munkálatnál alkalmazást keres egy III-ad éves technikus. Ajánlatok «technikus» czim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 7872

23 éves. ügyes varrónő, beszél magyarul és németül, pékboltban vagy más solid üzletben óhajt foglalkozást nyerni. 7870

Füszeres segéd keres alkalmazást vagy raktárnok vagy utazónak. Bővebbet a kiadóhivatal. 7866

Elárusitónőnek óhajt menni czukrászdába egy jó családból való csinos leány. 7860

Lakás és bérlet.

Egy nagy világos emeleti szoba kerestetik külön bejárattal a várban, lehetőleg előszobával, torral vagy anélkül. 7838

Képviselő uraknak, valamint irodának is alkalmas két, egymásba nyiló földszinti, különbejáratu (egyik utczai, két ablakos) butorozott szoba 40 frt havibérért kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7880

Oktatás.

Énektanitás esetleges szerződtetéssel egy hirneves énektanitónőnél. Enektanitás kurzusban rendkivül olcsó. Közelebbit a kiadóhivatal. 7865

Gyermekkertésznőnek ajánlkozik egy fiatal okleveles gyermekkertésznő. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7848

Végzett joghallgató alkalmazást keres ügyvédi irodában. Czime megtudható e lap kiadóhivatalában. 7874

Franczia nő anyanyelvében oktatást óhajt adni esteli órákban is. Levelek C. P. kiadóhivatalban kéretnek. 7854

Une demoiselle française Institutrice diplomée désire trouver leçons de français. Adresse au bureau du journal. 7822

Különféle.

Egy index Friml Aladár bölcsészethallgató nevére irva szept hó 20-án délelőtt a koronaherczeg-utczában elveszett. Felkérem az index megtalálóját sziveskedjék azt a központi egyetem kapusánál letétbe helyezni, hol illő jutalomban fog részesülni. 7879

OSTENDE-DOVER LINE

Német császári, belga király i és angol állami póstaszolgálat

Gyorsitott személyszállitás

Ausztria és Angolország között.

10327

Legközvetlenebb, leggyorsabb és legolcsóbb irány. Naponkint kétszeri indulás minden irányba. Közvetlen csatlakozás és a nemzetközi gyorsvonatokkoz. Tökéletes biztonság. Kényelmes berendezések. Védágyak tengeri betegség ellen. Német kocsik és hálókocsik minden csatlakozásnál. Étterem. Külön hajószobák. Hölgyek kiszolgálása és ápolása hét ápolónő által. Étkezés a vasutak állomásainaindóházában.

Közvetlen menetjegyek a continens nagyobb városai és London között. — 25 kilo szabad podgyászsúly. Tartózkodás minden főállomásán az uti iránynak.

Budapestről-Londonba 43 óra utazási idő.

Ár (Bécsből) I. oszt: 207.75 frank II. oszt: 153.75 frank.

Bővebb értesités Bécs: Remmelmann I. Stilerstettengasse 5. Ostende: H. Banhof Vorstand. Dover: Pierre Sisco, főügynök, Strand 3. London: John. Guddington főügynök Graerchurd Street 53.

Naponkint póstacsomagok és értékküldemények szállitása.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent:

ANGOL-MAGYAR ÉS **MAGYAR-ANGOL SZÓTÁR**

IRTA

BIZONFY FERENCZ

Ára egy-egy kötetnek füzve 4 frt. Félbőrkötésben 4 frt 80 kr.

FISCHER J.

porczellán- és majolica-gyára **BUDAPESTEN.**

Főraktár: bécsi utcza 3-ik szám a.

Szeptember 15-től kezdve következő rendkivül mérsékelt és leszállitott árakat számit u. m.

Asztali készletek 6 személyre finoman szinezve és aranyozva **17** forinttól kezdve.

Tea, kávé- és fekete kávéskészletek 6 személyre a legujabb alak és mintákban, finom tollrajz dusan aranyozva **6** frttól kezdve.

Mosdókészletek a legszebb perzsa és japáni rajzokkal **7** frttól kezdve.

Árjegyzékek a folytonos váltakozó minták végett össze nem állithatók és ezért nem is küldhetők. — A fent emlitett tárgyakon kivül, legdusabb raktára mindennemü használati és disztárgyaknak. 11015

Az elküldés utánvét mellett történik.

IGÉRVÉNYEK

Huzás október 1.	*Huzás október 15.*
Bécsvárosi sorsjegyekre	11032 **Földhitel sorsjegyekre.**
á **2** frt **50** kr. és bélyeg.	á **1** frt és bélyeg.
☞ **Főnyeremény** ☜	☞ **Főnyeremény** ☜
o.é. **200,000** frt	o. é. **50,000** frt

Mind a két igérvény együttvéve 4 frt bélyeggel együtt.

A MERCUR kiadóhivatalának

bank- és váltó-üzlete BUDAPESTEN

Dorottya-utcza 12. *Politzer S.* Dorottya-utcza 12.

A „Mercur" lapnak előfizetési ára egy évre 2 frt o. é.